
**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Horpács Község Önkormányzata

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	12
Célok.....	12
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	14
1. Jogszabályi háttér bemutatása	14
2. Stratégiai környezet bemutatása	14
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	16
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	35
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	50
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	57
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	63
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	67
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	68
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	69
1. A HEP IT részletei	69
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	69
Jövőképünk.....	70
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	71
3. Megvalósítás.....	73
3.1 A megvalósítás előkészítése	73
3.2 A megvalósítás folyamata	73
3.3 Monitoring és visszacsatolás	75
3.4 Nyilvánosság	76
3.5 Kötelezettségek és felelősség	76
3.6 Érvényesülés, módosítás	77
4. Elfogadás módja és dátuma	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Az esélyegyenlőség a társadalom számára fontos érték. Azt a célt segíti elérni, hogy megkülönböztetés nélkül mindenkinek esélye legyen a tisztas boldogulásra, a békés társadalmi együttélésre, a munkavállalásra, a munkaerőpiaci előremenetelre, a karrierre, a jó minőségű közszolgáltatások elérésére függetlenül az életkortól, nemtől, egészségi állapottól, származástól vagy anyagi helyzetétől. Esélyegyenlőségről tehát akkor beszélhetünk, ha különböző helyzetekben élő emberek az élet minden területén másokkal egyenlő módon élhetnek jogaikkal és nem ütköznek akadályokba.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Horpács Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Horpács Nógrád megye egyik legkisebb települése, de kicsinysége ellenére jelentős értékekkel büszkélkedik. Budapesttől északra 67 kilométerre a 2-es főútról Borsosberénynél elkanyarodva érhető el. Egy lankás dombok közötti völgyben helyezkedik el, Balassagyarmattól kb. 15 km-re délnyugatra fekszik. Horpács területe 672 hektár (= 6.7 km²).

A Börzsöny, a Cserhát és az Ipoly közé települt a falu. Neve valószínűleg a magyar horpad szóból származik, ami arra utal, hogy a falu egy, nem különösebben mély horpadásszerű völgyben bújik meg. Az oklevelek 1473-ban említették először, a Szobi család birtokaként, akik 1480-ban az Almássyaknak adták cserébe.

A török időkben, már a Drégely 1552. évi ostroma alatt felégették a falut. 1562-ben 14 adóköteles házat írt össze a török. A tizenöt éves háború felszabadító harcai idején, 1598-ban Paska István birtokolta, 1633-ban ismét a hódoltságához tartozott, egyetlen adófizető háztartással. A török kiűzése után a falu újra épült.

Több évtizedre, évszázadra visszamenőleg ismerős a Horpácsot, a horpácsiakat a környező településektől és az ott élőkől megkülönböztető történet, miszerint a csodatermő aranyalma (ld. A falu címerét) a világ közepén kellett, hogy a földet érjen. Ez a hely – nevezetesen a világ közepe – nem is lehet máshol, mint Horpácson, ahol az aranyalma a földre esett, és ahol egy tiszta vízű forrás csobogva jelzi a földet érés helyét.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A boldogságot hozó aranyalma, mint motívum a falu mai címerében is megjelenik.

Horpács a Nyugat Nógrád és Börzsöny alja tájegységekhez tartozik, amely érinti a Duna-Ipoly Nemzeti Park területét.

Horpács a rétsági járás egyik legkisebb települése, ennek ellenére infrastruktúrája jó színvonalú. Kiépített villany-, ivóvíz-, csatorna - és földgázhálózattal rendelkezik. 2009-től térfigyelő kamerák is működnek a faluban, minden önkormányzati út aszfaltozott. A Gergi-Háló Kft. által kiépített kábel tv és internet szolgáltatás mindenki számára elérhető. A községháza épületében egy 2000 kötetes könyvtár és e-Magyarország pont várja az érdeklődőket. Egy kisbolt és egy presszó (kocsma) van a faluban, a Magyar Posta mozgópostai szolgáltatást nyújt az itt élőknek. Országos hírű a Mikszáth Kálmán Emlékiállítás, melynek 2013. január 1-től az Önkormányzat a fenntartója. Családi és társadalmi események, kulturális rendezvények színtere a Faluház és a szabadtéri színpad. Több közpark található a településen, korszerű játszótér, valamint sport- és szabadidőpark is várja a pihenni vagy éppen sportolni vágyókat. Tömegközlekedési lehetőséget csak a ritkán közlekedő autóbuszjáratok kínálnak. A falugondnoki szolgálat által működtetett mikrobusz nagy segítséget jelent Horpács lakóinak a környező településekre való eljutásban, az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáféréshez.

Horpács Nógrád megye egyik legkisebb települése, de kicsinysége ellenére jelentős értékekkel büszkélkedik.

A település legfontosabb nevezetességei:

Mikszáth-kúria

1906-ban épült eklektikus, görögös, neoklasszicista stílusban az író, Mikszáth Kálmán fia, ifjú Mikszáth Kálmán tervei alapján. Benne található az író használati tárgyaival, kézírataival, egyéb emléktárgyakkal, dokumentumokkal berendezett Mikszáth Emlékmúzeum. A kastély parkja természetvédelmi terület.

A nagy író születésének 150. évfordulóján adták át a felújított, bővített állandó irodalomtörténeti kiállítást. Megtekinthetjük az életútját bemutató dokumentumokat, a család fotóit, bútorait, az itt lakók használati tárgyait, emlékeit. Itt láthatók Mikszáth diftériában meghalt kislánya, Jánoska legkedvesebb játéka: a ló, a báránka és a nyúl, amelyekről megható, szép novellájában is megemlékezett.

A „fundus ámbitusa” előtt 1999 óta látható a Mikszáth-szobor, a karos lócán üldögélő író alakját ifj. Szabó István formázta meg. A kertben van még egy Mikszáth-portrészobor is és a hagyományos Mikszáth-napok keretében, 2005. október 15-én tartották a Mauks Ilona-szobor avatását, az író feleségét ábrázoló portré szintén ifj. Szabó István alkotása, ahogy a kúria kertjében található két jeles, Horpácshoz kötődő személyiség, Szontagh Pál és Nagy Iván szobra is.

A Mikszáth-kúria melletti, eredetileg földszintes, ma klasszicista nyomokat mutató Szontagh-kúria eredetileg Szontagh Pálé, a reformkori Nógrád vármegye nemesi ellenzékének egyik vezetőjéé volt. Halála után, 1904-ben az épületet a hozzátartozó birtokkal együtt Mikszáth Kálmán vette meg, és itt lakott 1906-ig, az újabb kúria megépüléséig. Az 1910-ben átépített és kibővített kúria az államosítás után nevelőotthon lett.

Mikszáth-kúriában a neves író életpályáját bemutató kiállítást tekintheti meg a látogató.

Barokk stílusú templom

Horpács község korábbi templomát, mely fából készült, már 1715-ben említik. A mai, barokk stílusút 1740-ben kezdték építeni, s 1744-ben fejezték be. Harangjairól, melyek fa haranglábon voltak elhelyezve, 1727-ből és 1832-ből vannak adatok.

A templom sekrestyéje közelebről meg nem határozott évben földrengés következtében megsérült. A kegyhely egyhajós, előre ugró középtornyos, szabályosan keletelt. Az egyszerűbb főhomlokzatot koronázópárkány osztja, a toronyhoz csatlakozó háromszögű oromfalak a homlokzati sík mögött állnak, a tornyot hegyes sisak fedi. Szentélye keskenyebb, a nyolcszög három oldalával záródó. A torony alatt nyíló kapuja kőkeretes, félkörös záródású, zárókővel és vállkövekkel díszített. Ablakai is félkörívvel záródnak. Déli oldalához sekrestye tartozik. Hajója eredetileg kétboltozatszakaszos volt. Boltozat helyett ma síkmennyezet fedi. Egyszerű fakarzata díszes merevítőkkal ellátott két faoszlopon nyugszik. Szentélye ötfiókos boltozattal készült. A templom mellett, az egykori iskolaépület szomszédságában található a Mikszáth család néhány síremléke.

A temetőben és a templom melletti sírkertben nyugszik Nagy Iván történész, Szontágh Pál és Mauks Ilona, Mikszáth Kálmán felesége.

Mikszáth Kálmán Emlékmúzeum

1906-ban épült eklektikus, görögös, neoklasszicista stílusban az író, Mikszáth Kálmán fia, ifjú Mikszáth Kálmán tervei alapján. Benne található az író használati tárgyaival, kézírataival, egyéb emléktárgyakkal, dokumentumokkal berendezett Mikszáth Emlékmúzeum. A kastély parkja természetvédelmi terület. A nagy író születésének 150. évfordulóján adták át a felújított, bővített állandó irodalomtörténeti kiállítást. Megtekinthetjük az életútját bemutató dokumentumokat, a család fotóit, bútorait, az itt lakók használati tárgyait, emlékeit. Itt láthatók Mikszáth diftériában meghalt kislánya, Jánoska. A település a Nagyoroszi Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozik. Kisebbségi Önkormányzat nincs a településen. Településünkön falugondnoki szolgálat működik.

Mikszáth Kálmán Emlékmúzeum

1906-ban épült eklektikus, görögös, neoklasszicista stílusban az író, Mikszáth Kálmán fia, ifjú Mikszáth Kálmán tervei alapján. Benne található az író használati tárgyaival, kézírataival, egyéb emléktárgyakkal, dokumentumokkal berendezett Mikszáth Emlékmúzeum. A kastély parkja természetvédelmi terület. A nagy író születésének 150. évfordulóján adták át a felújított, bővített állandó irodalomtörténeti kiállítást. Megtekinthetjük az életútját bemutató dokumentumokat, a család fotóit, bútorait, az itt lakók használati tárgyait, emlékeit. Itt láthatók Mikszáth diftériában meghalt kislánya, Jánoska.

Horpácsi Mikszáth park

A kastély parkja természetvédelmi terület. A fundus ámbitusza előtt 1999 óta látható a Mikszáth-szobor, a karos lócán üldögélő író alakját ifj. Szabó István formázta meg. A kertben van még egy Mikszáth-portrészobor is és a hagyományos Mikszáth-napok keretében, 2005. október 15-én tartották a Mauks Ilona-szobor avatását, az író feleségét ábrázoló portré szintén ifj. Szabó István alkotása.

Mikszáth Kálmán szobra

1999-ben helyezték el a "Jundus ámbitusza" előtt lócán üldögélő Mikszáth Kálmán szobrát.

Horpács címere

A címer vörössel és zölddel, középen behorpadó hullámvonallal vágott (vízszintesen osztott) háromszög pajzs. felső vörös mezejében lebegő aranyalma, alsó zöld mezejében lebegő, ezüst, stilizált, timpanonos, négyoszlopos klasszicista kapuzat. A pajzsot balról és jobbról zöld babérág övezi (pajzstartó).

Településen megvalósult beruházások és fejlesztések

Befejeződött a „Mikszáth Kálmán Emlékház épületének energetikai korszerűsítése” című projekt kivitelezési munkái. Horpács Község Önkormányzata sikeresen pályázott, a Középületek kiemelt jelentőségű épületenergetikai fejlesztése című projekt felhívásra. Az Önkormányzat az elnyert 21,435 millió forint támogatás segítségével a KEOP-5.7.0/15-2015-0297 azonosító számú projektet valósította meg.

A projekt megvalósulási helyszíne az Emlékház épülete, mely a Kossuth út 3. szám alatt található. Az ingatlan tulajdonosa magánszemély, Horpács Község Önkormányzata a múzeum üzemeltetője. Az épület Mikszáth Kálmán megrendelésére, fia, Mikszáth Kálmán László tervei alapján 1906 nyarára készült el. Az épület állapota 1945 után rohamosan romlott, majd 1951-ben a TSZ vette birtokába, bár 1960-tól Mikszáth emlékszoba került benne kialakításra, 1967 és 1990 között nevelőotthonként működött, 1967-ben részben átépítették az északi homlokzatát. 1997 óta működik jelenlegi funkciójaként, mint Mikszáth Kálmán emlékház. A szűkös anyagi források korábban sem tették lehetővé, az épület megfelelő állagmegóvását, és esetleges korszerűsítését. A pályázat elnyerésével jelentős mértékben javítható az épület műszaki állapota és energia is megtakarítható. Megtörtént a homlokzati felület és a padlásfödém hőszigetelése. Minden nyílászáró külső szárnyainak újra üvegezése megvalósult és egyes nyílászárók külső szárnyainak újra gyártása is. A horpácsi Mikszáth-kúria egyedi országos műemléki védelem alatt álló épület. A felújítás során megőrzésre került a homlokzati architektúra, a homlokzati felületi felosztások és díszítések. Szondázó falkutatás során felmérésre kerültek az eredeti 1906-os homlokzati színek és színhatárok. A szondázás egyértelműsítette a legkorábbinak minősíthető festékréteget, így a feltárt, restaurátor által javasolt halvány mályva és mézsfehér színekbe öltözött a megújult épület.

A horpácsi Európa Pihenő Központ (HEPI Központ) 2014 nyarán kezdte meg működését az Együtt Európáért Alapítvány üzemeltetésében. Az újjépítésű létesítményben összesen 35 vendéget tudnak elszállásolni. Felszerelt konyha, légkondicionált helyiségek, díjtalan wifi-hozzáférés és parkolás egyaránt biztosított. A Központ programjai rendkívül változatosak! Diákok és iskolák számára szerveznek kirándulásokat, tematikus táborokat, illetve gyermekprogramokat, akár egyedi igények alapján is. A palettán alapvetően négyféle gyermektábor szerepel: Osztály, vigyázz!, Nyüzsgő, Alkotó, illetve Bakancsos Tábor, sokféle elfoglaltsággal, mint például: kézműves foglalkozások, faluportya, számháború, természetjárás. A táborban kül- és beltéri játékok, valamint tűzrakóhely is található, a gyerekekkel pedig képzett animátorok foglalkoznak. Ezen kívül, a Pihenő Központban lehetőség van családi összejövetelek, találkozók és születésnapok rendezésére, intézmények és vállalatok számára csapatépítők, kisebb konferenciák és oktatási napok lebonyolítására – akár egyetemi tankörök és civil szervezetek részére is; mindezt színvonalas, ugyanakkor páratlan környezetben.

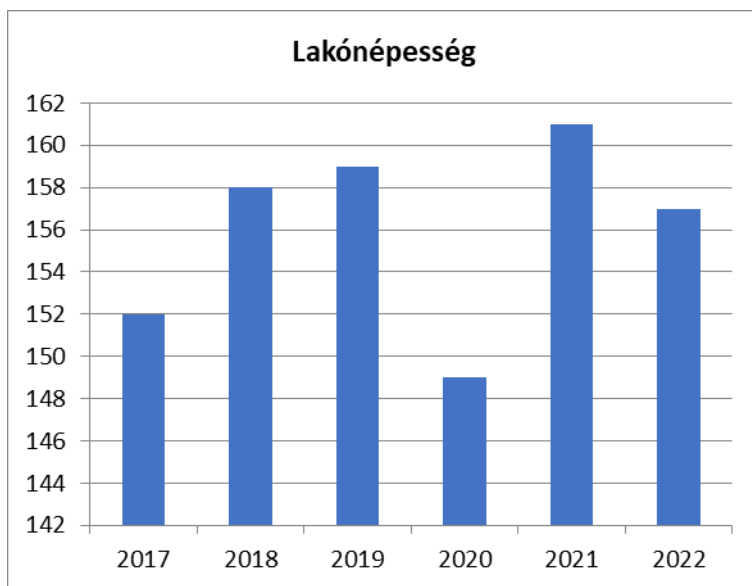
A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 85 § (1) bekezdése alapján Nagyoroszi-Horpács Községek Körjegyzősége és Pusztaberki Község Önkormányzata határozatlan időtartamra közös önkormányzati hivatalt hozott létre Nagyoroszi Közös Önkormányzati Hivatal elnevezéssel.

Az **1. számú** táblázatban Horpács lakónépességének száma látható 2016-2021-ig.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	152	bázis év
2018	158	103,95%
2019	159	100,63%
2020	149	93,71%
2021	161	108,05%
2022	157	97,52%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázat számadatai alapján látható, hogy Horpács Község népessége a bázisévhez képest kismértékben nőtt.

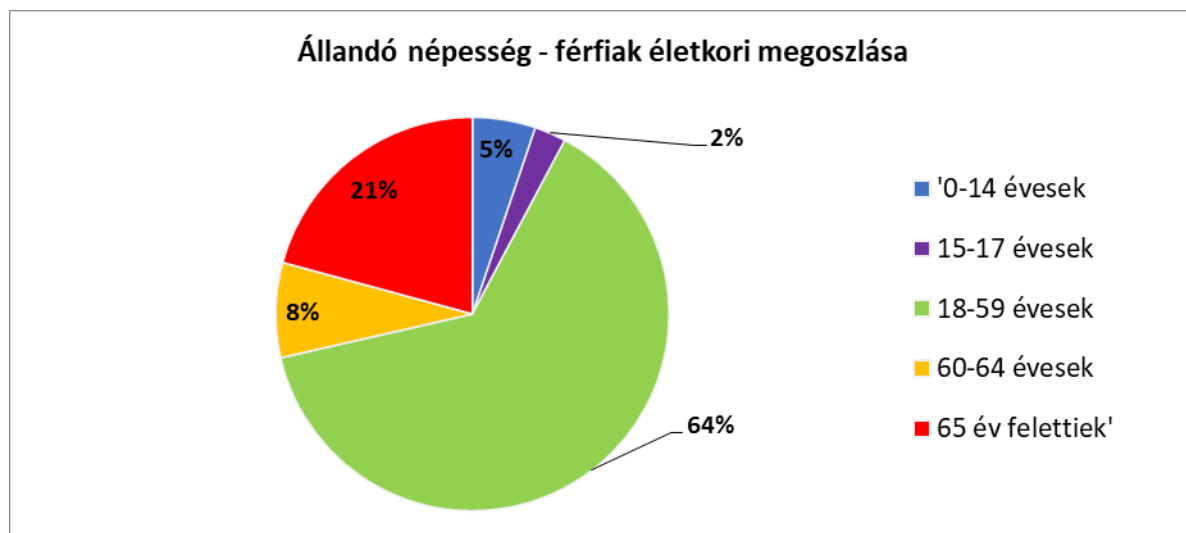

A 2. táblázatban a lakosság nem és korcsoportok szerinti megoszlása látható.

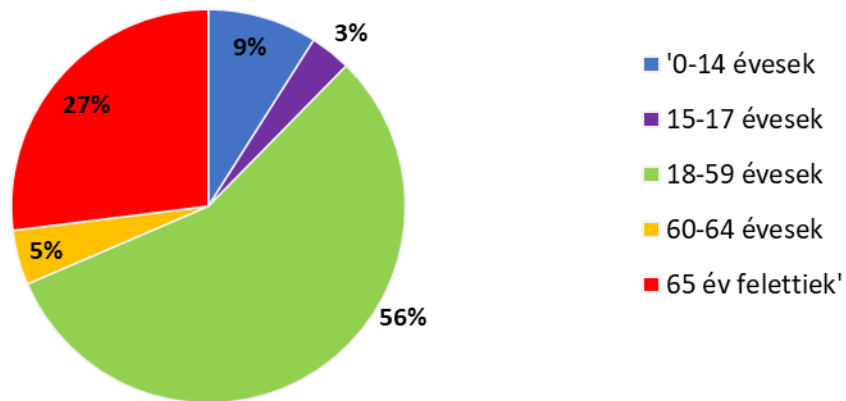
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	77	89	166	46,39%	53,61%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			2	1,20%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	4	8	12	2,41%	4,82%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	2	3	5	1,20%	1,81%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	49	50	99	29,52%	30,12%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	6	4	10	3,61%	2,41%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	16	24	40	9,64%	14,46%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A fenti táblázat a nemek szerinti összetételt mutatja a községben – ami nagyjából arányosnak mondható.

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

A diagram szemléletesen mutatja, hogy a község lakosságának döntő hányadát a 18-59 éves korosztály alkotja.

A **3. számú táblázat** a lakosság öregedési indexét mutatja.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	44	14	314,29%
2018	42	15	280,00%
2019	47	15	313,33%
2020	40	12	333,33%
2021	40	11	363,64%
2022	41	12	341,67%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A település lakosságának öregedési indexét vizsgálva 2017-2022 között, megállapítható, hogy a településen az öregedési index egy évet kivéve (2018.) növekvő tendenciát mutat.

A **4. számú táblázat** a belföldi vándorlások számát mutatja 1000 fő állandó lakosra vetítve.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	-25,89
2018	58,06
2019	12,62
2020	-19,48
2021	90,32
2022	-31,75

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az táblázat adataiból látható, hogy a vizsgált időszakban az oda és elvándorlások száma változó tendenciát mutat.

Az **5. táblázat** a lakosság természetes szaporodását mutatja.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-12,94
2018	-19,35
2019	-6,31
2020	-38,96
2021	-12,90
2022	-25,40

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázatból leolvasható, hogy a halálozások száma minden évben meghaladja a születések számát a vizsgált időszakban. A 2020. évben a legradikálisabb az eltérés.

Értékeink, küldetésünk

A társadalom minden tagjának joga van arra, hogy korának, egészségi állapotának, képességének megfelelő, más, hasonló adottságú személyekkel azonos színvonalú oktatásban, szociális és egészségügyi ellátásban, lakáshoz való hozzájutásban, közügyekben való hozzáférésben, közlekedésben részesüljön. Az Országgyűlés elismerte minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára, továbbá kinyilvánította, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami feladat. A mai magyar társadalomban az önkormányzat különös felelőssége, hogy polgárainak esélyegyenlőségét biztosítsa, megszüntetve a diszkrimináció minden lehetőségét.

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkriminációmentesség és a szegregációmentesség. A Helyi Esélyegyenlőségi Programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és a társadalmi integráció esélye, a helyi társadalmat érintő beruházások és fejlesztések ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányait kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Horpács település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.v.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Horpács Község Önkormányzat Képviselő-testülete által az alábbiakban felsorolt helyi rendeletek érintik az esélyegyenlőségi célcsoportokat:

- a szociális ellátásokról, valamint a személyes gondoskodást nyújtó ellátások helyi szabályairól szóló 4/2016. (IX.22.) számú önkormányzati rendelet
- az önkormányzat 2018.évi költségvetéséről szóló 2/2018. (III.06.) önkormányzati rendelet
- a falugondnoki szolgálatról szóló 2/2020. (V.11.) önkormányzati rendelet

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)
Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
„ A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021-2030)
Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

2018-tól Horpács Község Önkormányzata továbbra is a jogszabályokban meghatározott tervezési feladatokat, programokat, koncepciókat a település önkormányzatának képviselő-testülete napirenden tartja. Az előkészített anyagokat megtárgyalja, elképzeléseivel kiegészíti, a megvalósítás a költségvetés függvénye.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program két nagy területen kapcsolódik a térségi programokhoz, az egyik a Nyugat-Nógrád Család és Gyermejkölési Szolgálat és a Nagyoroszi Közös Szociális Szolgáltató Központ. Mindkettő Központja Nagyorosziban található. A Nyugat-Nógrád Család és Gyermejkölési Szolgálat a térség 31 településén végzi család és gyermekvédelmi tevékenységét. A Nagyoroszi Közös Szociális Központ egyik tagja Horpács község. A Jelenleg nincs igény a településen gondozónőt foglalkoztatni. Amennyiben erre igény merülne fel, a Központ gondozónőt tudna biztosítani, aki ellátná a házi segítségnyújtáshoz kapcsolódó feladatokat, mely nagy segítséget jelentene a beteg, egyedülálló nyugdíjasoknak.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR és helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nemcsak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Ez azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység egy összetett jelenség, mely megmutatkozik többek között a nagyon alacsony képzettségben és foglalkoztatottságban, az ebből következő súlyos megélhetési zavarokban, kihat a lakhatási, táplálkozási körülményekre, az érintettek egészségügyi állapotára és ez kirekesztéshez vezet. Az ilyen térségekben a születéskor várható élettartam is lényegesen alacsonyabb.

Magyarországon a mélyszegénység fogalmát gyakran azonosítják a romákkal, holott a mélyszegénység nem egyértelműen a bőrszíntől függ.

A szegénység kialakulásának okai többek között:

- a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnése
- munkaerő-piaci esélyek csökkenése (képzés, oktatás hiányosságai)
- a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetek
- a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányossága

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján legsúlyosabb gond a szegénységben élők helyzete. Ennek sajnálatos következménye a leszakadás, kiszorulás az életlehetőségekből, mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások terén. Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

Ezen terület vonatkozásában nézzük át azokat az alapvető hatályos jogszabályi rendelkezéseket, melyek a foglalkoztatási és szociális, továbbá az egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálják.

- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.). A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személyes adatainak működési nyilvántartásra vonatkozó szabályokat.
- A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (továbbiakban: Cst.). A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköreit és eljárási szabályokat.
- A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.). A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása.
- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény). A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

Mélyszegénységben élők igazán nincsenek a faluban, inkább olyanok, akik alkoholizmusuk miatt élnek szegényes körülmények között. Mivel elvonókúrára, orvosi tanácsra sem hajlandók a kezelést vállalni, helyzetük rövidtávon nem fog kedvezően válaszolni. 3 család kap az Önkormányzattól havonta rendszeresen lakhatási támogatást, hét család szociális tűzifát évi egy alkalommal. Sajnos, idén az egyik családtól el kellett venni a 11 éves fiukat, a tarthatatlan, gyermeket veszélyeztető körülmények miatt. A gyámhivatal egy közeli gyermekotthonba helyezte el a fiút. Sajnos, az eltelt 9 hónap alatt a két szülő semmit nem tett, hogy megfelelő körülményeket biztosítsanak a gyermek hazahozatala érdekében. Szerencsére a kislány kimondottan jól érzi magát, szülei elvétele látogatják. Horpácson egyetlen család vallja magát romának, a 3 fős család kiváló lakhatási körülmények között él, köszönhetően annak, hogy a család 2 férfi tagja (apa és fia) elismert vállalkozó. A helyi közösség elismert tagjai.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelem és vagyon fogalmát valamennyi jogszabály másként határozza meg a hatálya alá tartozó ellátás vonatkozásában.

A Központi Statisztikai Hivatal által számított létminimum érték egy olyan összeg, ami biztosítja a folyamatos életvitellel kapcsolatos szerény – a társadalom fejlettségi szintjén a konvencionálisan alapvetőnek minősülő- szükségletek kielégítését. A fogyasztáson alapuló és abszolút küszöbnek megfelelő küszöbérték nem az egyetlen – és a gyakorlatban nem is a leginkább használt – mutató, mivel ez nem jelent feltétlenül szegénységet, hanem egy olyan jövedelmet, amely lehetővé teszi az alapvető szükségleteken túli igények kielégítését.

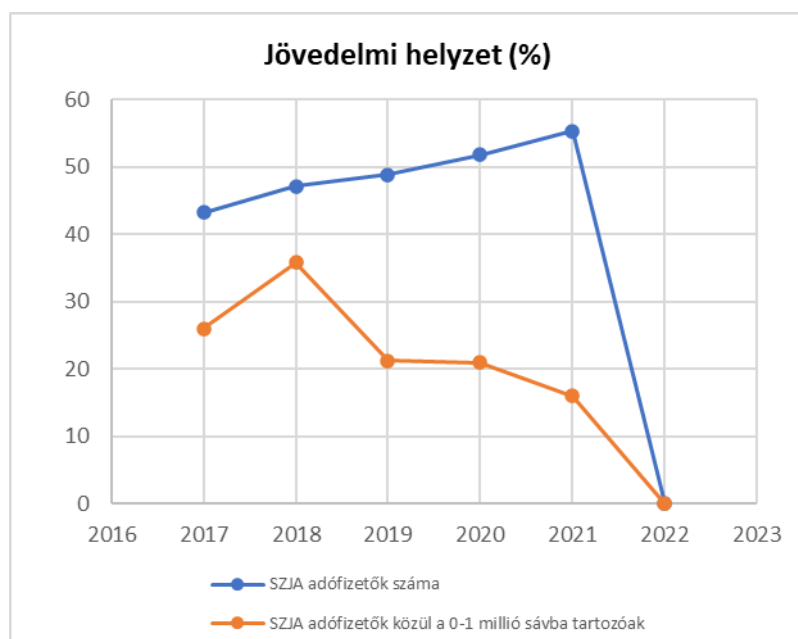
A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott összetett jelenség, okai között megtalálhatók a munkanélküliség, az alacsony iskolai végzettség, a szocializációs hiányok, a társadalmi, kulturális hátrányok, egészségi állapot, a családok gyerekszám, a gyermekszegénység, azonban a legjobban a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább. Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része a pénzbeli juttatások rendszeréből származik.

Horpácson a lakosság elfogadható körülmények között él, de vannak olyan családok, akik szegényes körülmények között élnek. A településen a családok saját tulajdonú családi házakban élnek. A házak a családok jövedelmi helyzetétől, igényétől, igényességétől függően jól karbantartottak, azonban ezen otthonok fenntartása ma már egyre nehezebb. Ennek egyik legfőbb oka a munkanélküliség.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	43,20	26,03
2018	47,09	35,80
2019	48,85	21,18
2020	51,81	20,93
2021	55,29	15,96
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen élők jövedelmi helyzete romló tendenciát mutat.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Mötvenben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

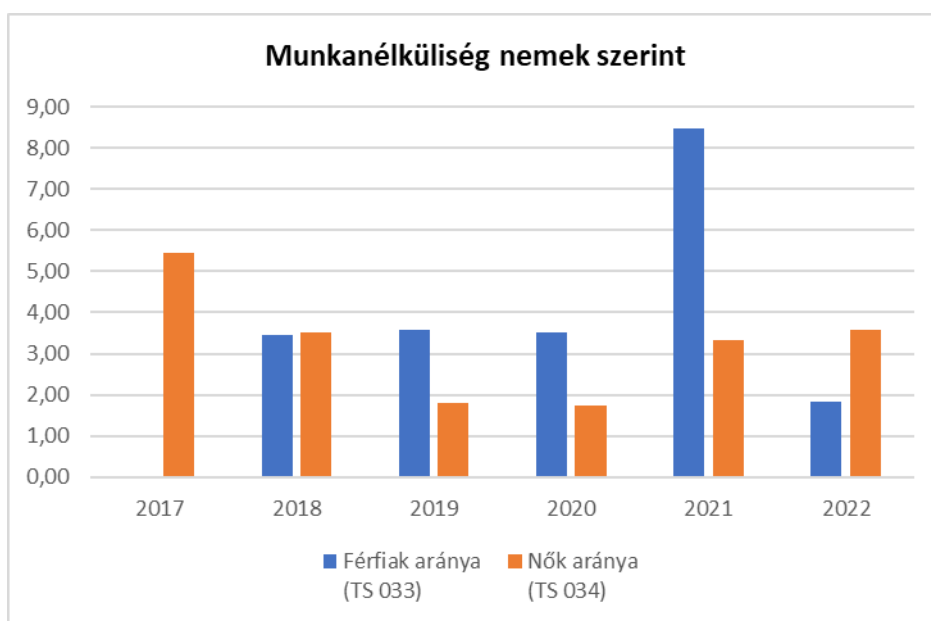
Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony a fiatal korosztály munkaerő piaci részvétele is, ennek oka főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is.

A település kedvezőtlen körülménye a nagyobb potenciálú városoktól: Balassagyarmat, Vác, Rétság, Budapest, a község elzártságának következtében a hivatalos munkanélküliek aránya magasnak mondható.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	0,00	5,45	2,73%
2018	3,45	3,51	3,48%
2019	3,57	1,79	2,68%
2020	3,51	1,75	2,63%
2021	8,47	3,33	5,90%
2022	1,82	3,57	2,70%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

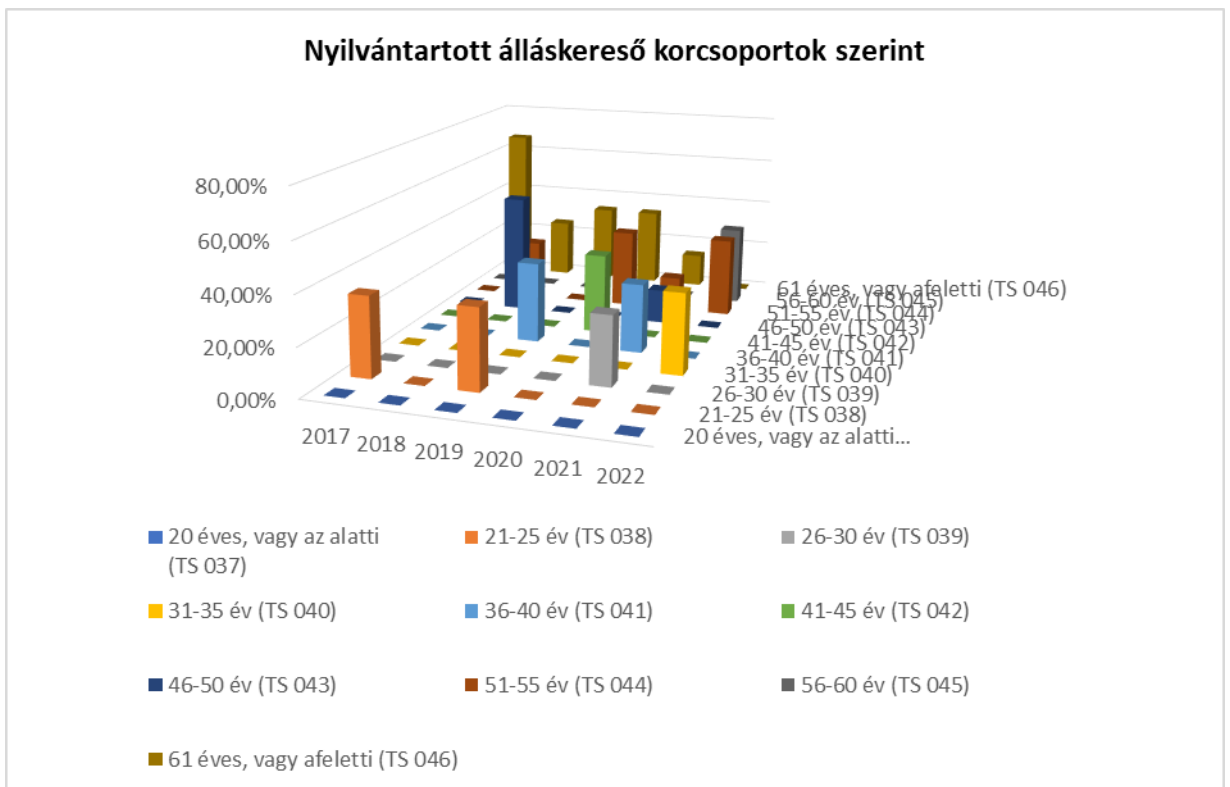
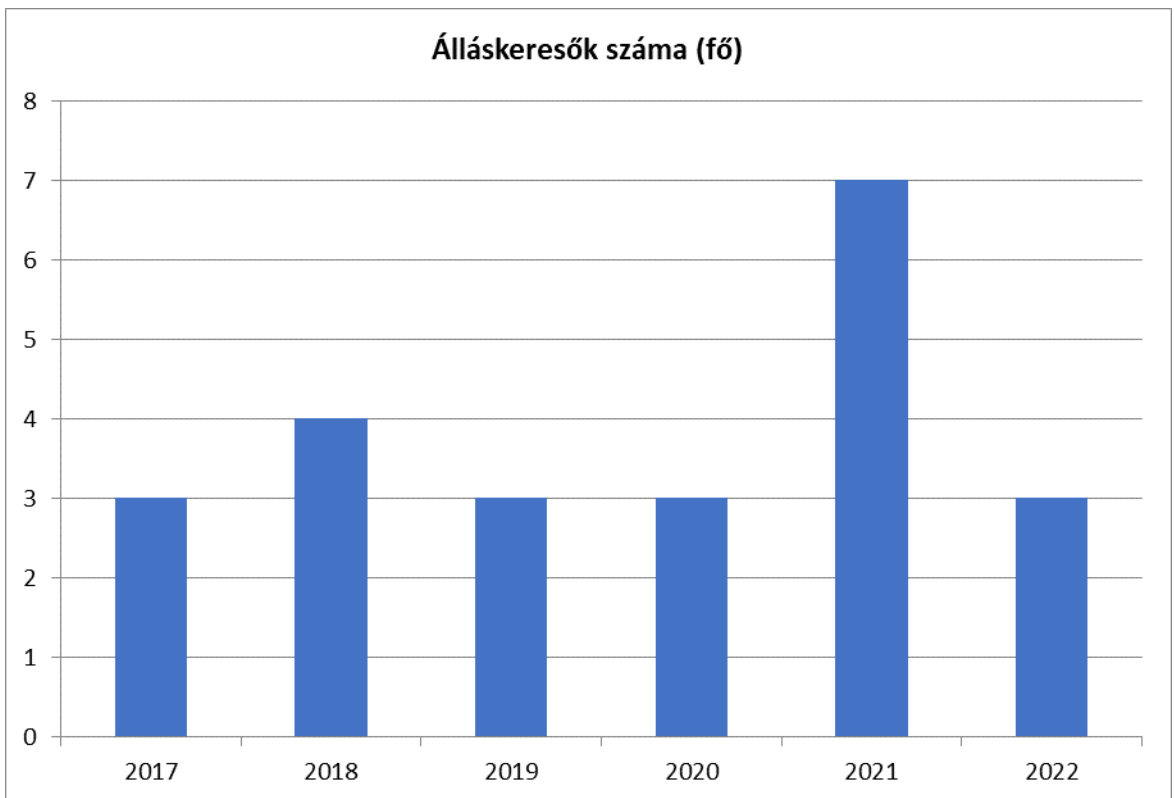

Horpács Községben a munkanélküliség a 15-64 évesek körében alacsonynak mondható, viszonylag stabil. A 2022. évben a munkanélküli nők aránya a munkanélküli férfiak arányának több, mint a duplája.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	3	4	3	3	7	3
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	1,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00
	%	33,33%	0,00%	33,33%	0,00%	0,00%	0,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	2,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	28,57%	0,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	33,33%
36-40 év (TS 041)	Fő	0,00	0,00	1,00	0,00	2,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	33,33%	0,00%	28,57%	0,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	33,33%	0,00%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	0,00	2,00	0,00	0,00	1,00	0,00
	%	0,00%	50,00%	0,00%	0,00%	14,29%	0,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	0,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
	%	0,00%	25,00%	0,00%	33,33%	14,29%	33,33%
56-60 év (TS 045)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	33,33%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0,00
	%	66,67%	25,00%	33,33%	33,33%	14,29%	0,00%

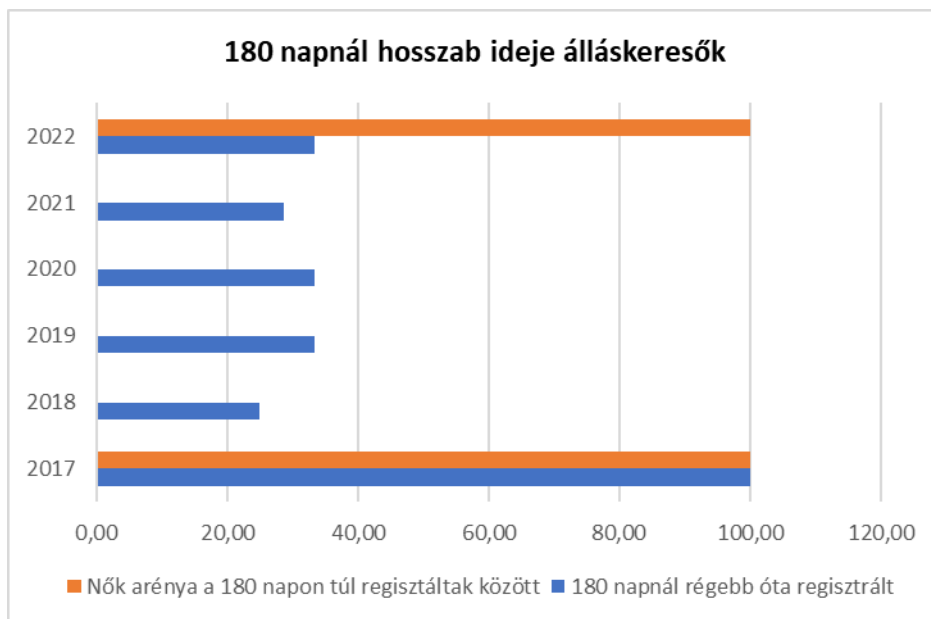
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Horpács községben a munkanélküliek korcsoportonkénti megoszlására a korábbi években inkább az volt a jellemző, hogy az idősebb, 60 év feletti korosztálynál volt magasabb a regisztrált álláskeresők aránya, de a 2022. évben ez az arány a munkaképes korú lakosság körében viszonylag egyenletesebb eloszlást mutat.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	100,00	100,00
2018	25,00	0,00
2019	33,33	0,00
2020	33,33	0,00
2021	28,57	0,00
2022	33,33	100,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

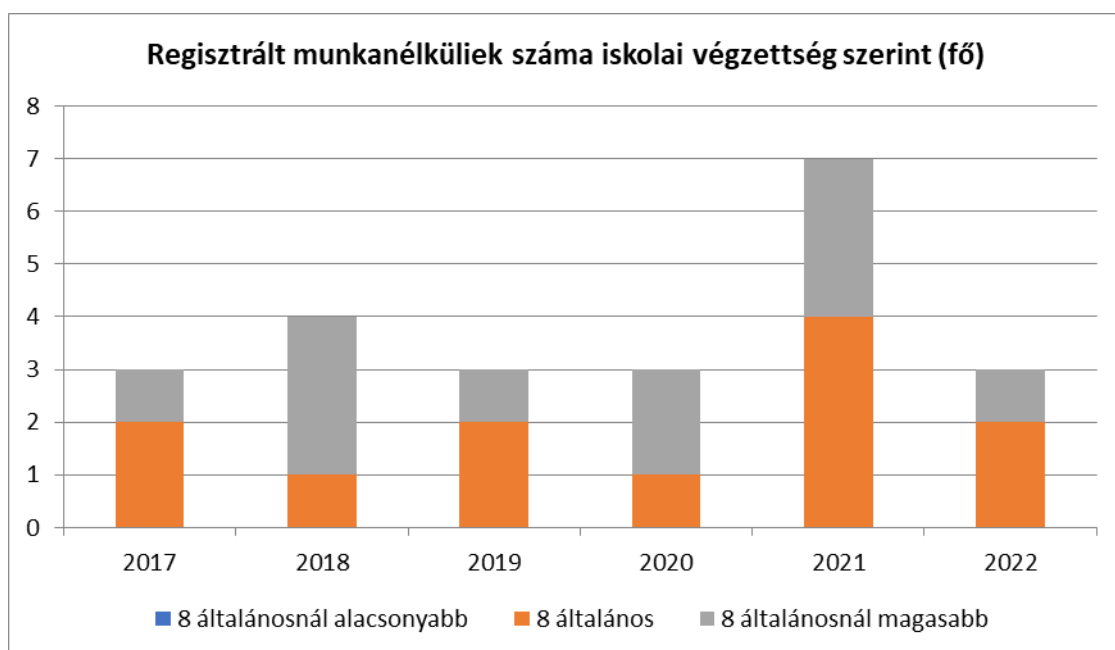
Horpácson a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált nyilvántartott álláskeresők száma a vizsgált időszakban változó, 2022-ben 33,33 %.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	3	0	0,00%	2	66,67%	1	33,33%
2018	4	0	0,00%	1	25,00%	3	75,00%
2019	3	0	0,00%	2	66,67%	1	33,33%
2020	3	0	0,00%	1	33,33%	2	66,67%
2021	7	0	0,00%	4	57,14%	3	42,86%
2022	3	0	0,00%	2	66,67%	1	33,33%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

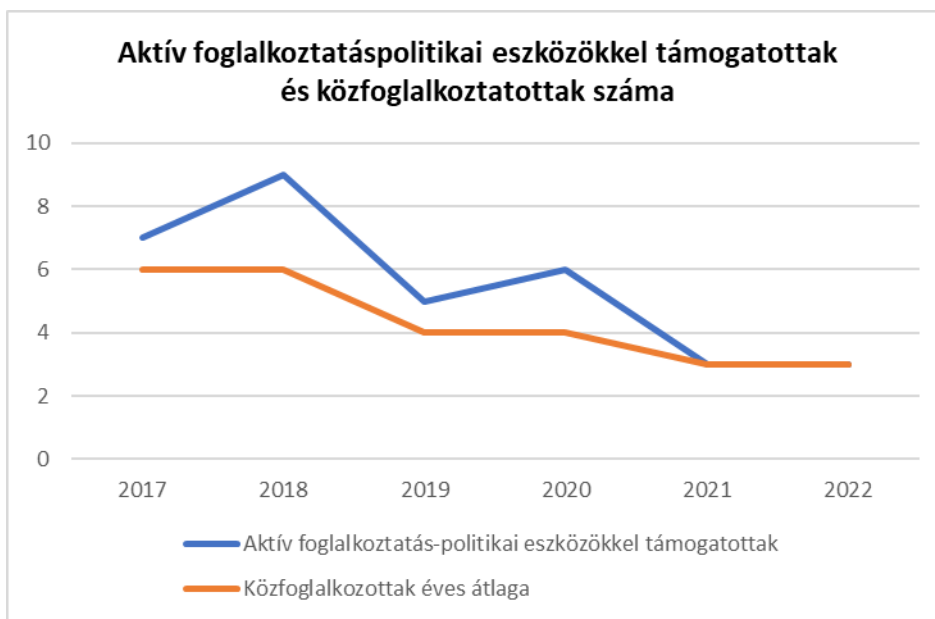

Mind a táblázatból, mind a diagramról leolvasható, hogy a 2022. évben a regisztrált munkanélküliek iskolai végzettség szerinti megoszlásánál körülbelül a duplája a csak 8 általános iskolai végzettséggel rendelkező álláskereső, mint a 8 általánosanál magasabb iskolai végzettséggel rendelkező.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	7	6
2018	9	6
2019	5	4
2020	6	4
2021	3	3
2022	3	3

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

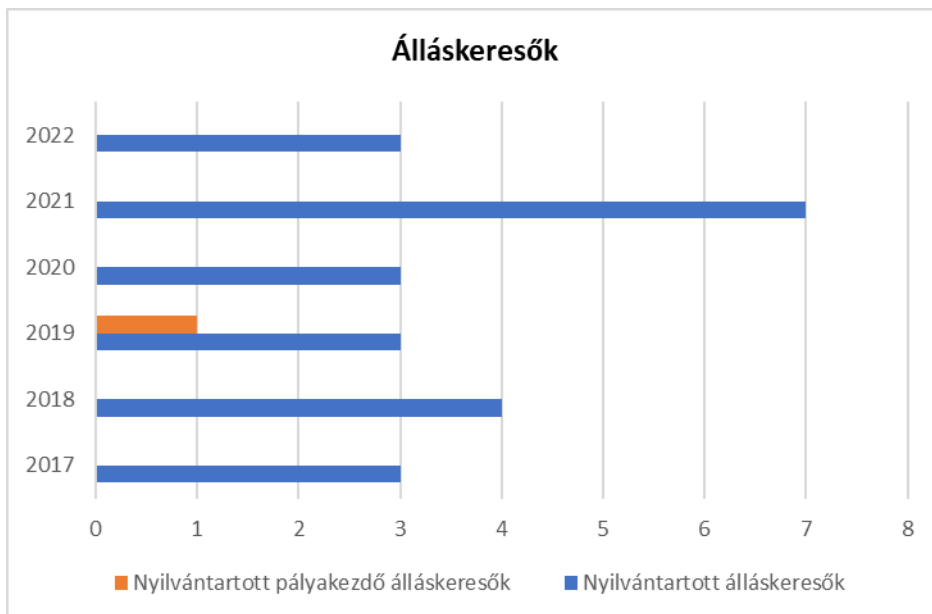

Horpácson mind az aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma, mind a közfoglalkoztatottak száma csökkent a vizsgált időszakban. A közfoglalkoztatottak éves átlagos száma 2017. évben még 7 fő volt, a 2022. évben már csak 3 fő.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;
- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	3	0
2018	4	0
2019	3	1
2020	3	0
2021	7	0
2022	3	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Általánosságban elmondható, hogy Horpács községben a nyilvántartott álláskeresők nem pályakezdők.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;
- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;
- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;
- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	3	3,19%	2	66,67%
2018	4	3,96%	2	50,00%
2019	3	3,09%	2	66,67%
2020	3	3,09%	2	66,67%
2021	7	6,36%	3	42,86%
2022	3	2,88%	2	66,67%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

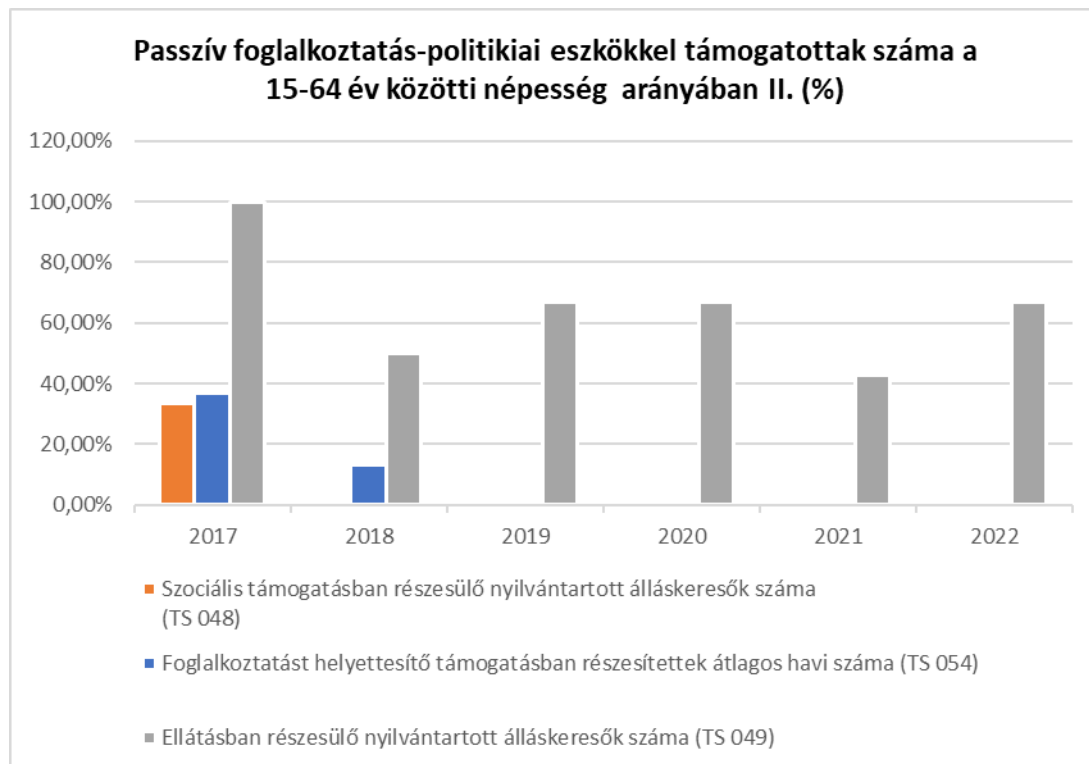

Az álláskeresési ellátásban részesülők száma nőtt, a nyilvántartott álláskeresők száma csökkent 2017 és 2022 között.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	1	33,33%	1	37,00%	3	100,00%
2018	0	0,00%	1	13,25%	2	50,00%
2019	0	0,00%	0	0,00%	2	66,67%
2020	0	0,00%	0	0,00%	2	66,67%
2021	0	0,00%	0	0,00%	3	42,86%
2022	0	0,00%	0	0,00%	2	66,67%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

2022-ben az ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma a korábbi évhez képest nőtt.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH

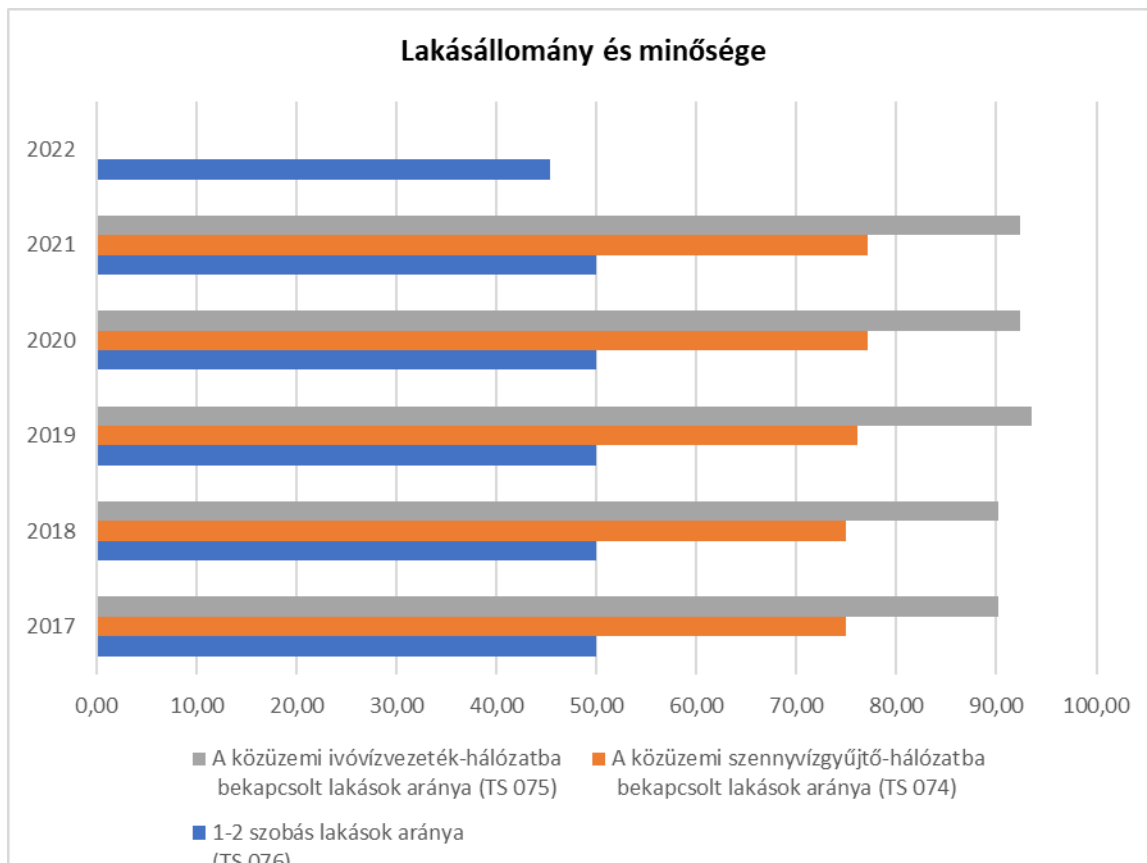
Nem releváns a településen.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	92	0	0,00	50,00	75,00	90,22
2018	92	0	0,00	50,00	75,00	90,22
2019	92	0	0,00	50,00	76,09	93,48
2020	92	0	0,00	50,00	77,17	92,39
2021	92	0	0,00	50,00	77,17	92,39
2022	97	0	0,00	45,36	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Horpácson az 1-2 szobás lakások száma az összes ház fele. Majdnem minden ház be van kapcsolva közüzemi ivóvízhálózatba, ugyanakkor a szennyvízhálózatba csak körülbelül a ¼-ük.

a) bérlakás-állomány

Horpácson bérlakások nincsenek.

b) szociális lakhatás

A település szociális lakásokkal nem rendelkezik.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nem releváns.

d) lakhatást segítő támogatások

A lakhatást segítő támogatások közé tartozik a lakásfenntartási támogatás és az adósságsökkentési támogatás. A lakásfenntartási támogatás alanyi jogon, normatív alapon állapítható meg. Ez a támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaiak viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz-, és a gázfogyasztás, a távhőszolgáltatás, a csatornahálózat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.

2016. március 1-től települési támogatást nyújt az önkormányzat a lakáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez.

Horpácson az elmúlt években csökkent azon személyek száma, akik igényelték a lakásfenntartási támogatást. Adósságcsökkentési támogatásban senki nem részesült, mert az önkormányzatnak erre nincs pénzügyi kerete.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	14
2018	32	0
2019	57	40
2020	53	26
2021	46	30
2022	n.a.	20

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A települési támogatásban részesülők száma némileg növekedett a vizsgált időszakban.

e) eladósodottság

Komoly problémát jelent a népesség körében az eladósodottság, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat (víz, gáz, villany). A helyi lakosok rászorultságtól függően lakásfenntartási támogatást igényelhetnek az önkormányzattól.

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Nem releváns.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

A településen továbbra sincsenek telepek és szegregátumok.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Nem releváns.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Nem releváns a községben.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény, amely előírja, hogy a települési önkormányzatnak az egészségügyi alapellátás körében gondoskodnia kell:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról
- a fogorvosi ellátásról
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról
- a védőnői ellátásról
- az iskola-egészségügyi ellátásról

Az életminőség fejlesztésének alapja az egészség megőrzése, ezért az önkormányzat lehetőségeihez mérten támogat minden ezt a célzó kezdeményezést.

Az egészségügyi szakellátás Rétság, illetve Balassagyarmat városában történik. A központi felnőtt orvosi ügyelet 24 órás sürgősségi ügyelet formájában tevékenykedik, melynek központja Rétság településen van. A területi ellátásért felelős kórház a balassagyarmati Dr. Kenessey Albert Kórház és Rendelőintézet. Községünkben gyógyszerár nincs.

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Horpácson 1 háziorvosi, továbbá egy védőnői körzet működik. Ezek az egészségügyi szolgáltatások Borsosberényhez tartoznak. A fogorvosi ellátás Nagyoroszipan érhető el.

Az egészségügyi szakellátás Rétság, illetve Balassagyarmat városában történik. A központi felnőtt orvosi ügyelet 24 órás sürgősségi ügyelet formájában tevékenykedik, melynek központja Rétság településen van. A területi ellátásért felelős kórház a balassagyarmati Dr. Kenessey Albert Kórház és Rendelőintézet. Községünkben gyógyszerár nincs. A rászorulóknak egészségügyi intézménybe való szállítását és a szükséges gyógyszerek beszerzését a falugondoki szolgálat mikrobusza biztosítja.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	0	0	0	7	0,00
2018	0	0	0	0	6	0,00
2019	0	0	0	0	3	0,00
2020	0	0	0	0	3	0,00
2021	0	0	0	0	3	0,00
2022	0	0	0	0	5	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma a vizsgált időszakban csökken, míg a 2017. évben 7 fő volt, addig a 2022. évben már csak 5 fő.

- b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság részére helyben nem csak Rétságon és Balassagyarmaton az egészségügyi szakellátást biztosító intézményekben érhet el. A primer és szekunder prevenció tevékenységét leghatékonyabban a védőnői szolgálat és a háziorvosi ellátás biztosítja.

- c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátások helyben nem hozzáférhetők.

- d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. tv. kimondja, hogy a közétkeztetésben – különösen az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre – az élettani szükségleteknek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani. A településen óvoda és általános iskola nem működik. Az óvodáskorú gyermekek ellátását a Borsosberényben működő óvoda biztosítja, még az iskoláskorú gyermekek a Nagyoroszi, Patak község általános iskolájában tanulnak. A közétkeztetés ezekben az intézményekben megoldott.

- e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Horpácson található egy sport- és szabadidőpark, ahol labdajátékokra van lehetőség, illetve egy kültéri pinpongasztal kínál sportolási lehetőséget. Egy korszerű játszótér is van a faluban, ahol szintén van sportolásra alkalmas terület.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Településünkön a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokat biztosítja:

- Nyugat-Nógrád Család- és Gyermejjóléti Szolgálat, és a
- Nagyoroszi Közös Szociális Szolgáltató Társulás által működtetett Szociális Szolgáltató Központ (házi segítségnyújtás)

Szociális szolgáltatásként a falugondnoki szolgálat is jelentős szerepet tölt be. A lakosság egészségügyi intézménybe szállításában, gyógyszerek betegekhez való eljuttatásában, lakossági igények kiszolgálásával jelentős segítséget nyújt a községben élő polgároknak.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

Nem releváns.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nem releváns.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

Horpács községben nincs népkonyha.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

Horpácson működik mozgókönyvtár, illetve Mikszáth-emlékkiállítás mely hivatott a közművelődési feladatok ellátására. A községben falunapot szoktak tartani, ami nagy népszerűségnek örvend a lakosság körében, mint a majális.

a) közösségi élet színterei, fórumai;

A közösségi élet fő színtere a Faluház. ahol családi ünnepek mellett hagyományos rendezvényeket szervezünk (farsangi bál, nőnap, Anyák napja, Mikszáth-ünnepség, karácsonyi nyugdíjas est). Mára a térség egyik legsikeresebb programjai közé tartozik a májusi Apák napi rendezvény és a szeptember második szombatján megrendezésre kerülő Horpácsi Falunap. Minden évben falugyűlésen számol be a falu vezetése az önkormányzat munkájáról és ekkor van a közmeghallgatás is.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	nem	286	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Horpácson nincs tornaterem, de van könyvár és múzeum is.

- b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Horpácson nincsenek etnikai konfliktusok.

- c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A helyiek szolidárisak a rászorulókkal szemben, többször előfordult, hogy adománygyűjtéssel segítettek egy nehéz körülmények között élő családnak. Önkéntes, közösségi munkára is könnyen hadra foghatóak a Horpácsaik, legyen az közterület szépítés, rendezvények szervezése vagy éppen épület felújítás.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Nem releváns a településen.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

Nincs a településen ilyen.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen Nemzetiségi Önkormányzat nincs.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Hiányos ismeretek a pénzkezelés és adósság kezelésében.	Együttműködések kialakítása, tanácsadások szakemberek bevonásával.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Magyarország jövőjét a gyermekek jelentik, ezért Horpács Község Önkormányzata továbbra is arra törekszik, hogy a gyermekek a születésüktől kezdve biztonságban és minél szélesebb körű ellátásban nevelkedjenek.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek, helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A településen kevés gyermek él. Pozitívum, hogy az elmúlt években 2 család vett ingatlant. 2-2 gyermekük van, jól érzik magukat a falunkban. A környék legjobb játszótere szolgálja az itteni gyerekeket, de a foci pályán vagy a Faluházban is játszhatnak, sportolhatnak. Óvodástól a főiskolásig minden gyermek beiskolázási támogatásban részesül.

Horpácson az alacsony lakosságszám miatt sem óvoda, sem általános iskola nem működik. Az óvodáskorú gyermekek ellátását a Borsosberényben működő óvoda biztosítja, még az általános iskolás gyerekek a szomszéd települések általános iskolájában tanulnak.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	77	89	166	46,39%	53,61%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			2	1,20%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	4	8	12	2,41%	4,82%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	2	3	5	1,20%	1,81%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Horpácson a 0-17 éves korú gyerekek száma igen alacsony az összes lakosságszámhoz viszonyítva.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

Veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által nyújtott – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy megakadályozza.

A gyerekek veszélyeztetettségének főbb okai:

- anyagi problémák (munkanélküliség, alacsony jövedelem, nehéz megélhetési körülmények)
- lakáskörülmények (lakhatás minimális feltételeinek hiánya, minimális komfortfokozat)
- nem megfelelő életvitel (szenvedélybetegségek, szülői elhanyagoltság)
- családi problémák (válás, családtagok közötti nem megfelelő kommunikáció, szülők közötti kapcsolat megromlása)
- fejlődési rendellenességek
- tanulási, mentális, viselkedési zavarok, agresszív viselkedési formák.

A védelembé vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermekvédelembé vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis megbízható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembé veszi.

Hatályos szabályozás értelmében: hátrányos helyzetű (HH) az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. Ezen belül halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek hároméves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait befejezte sikeresen. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek és tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

Horpácson a gyermekvédelem középpontjában fontos és meghatározó szerepet tölt be a Nyugat-Nógrád Család- és Gyermekjóléti Szolgálat által működtetett jelzőrendszer. A gyermekjóléti szolgálatok kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése, amely a prevenciós munka első számú eszköze. A gyermekjóléti szolgálathoz jelzés érkezik:

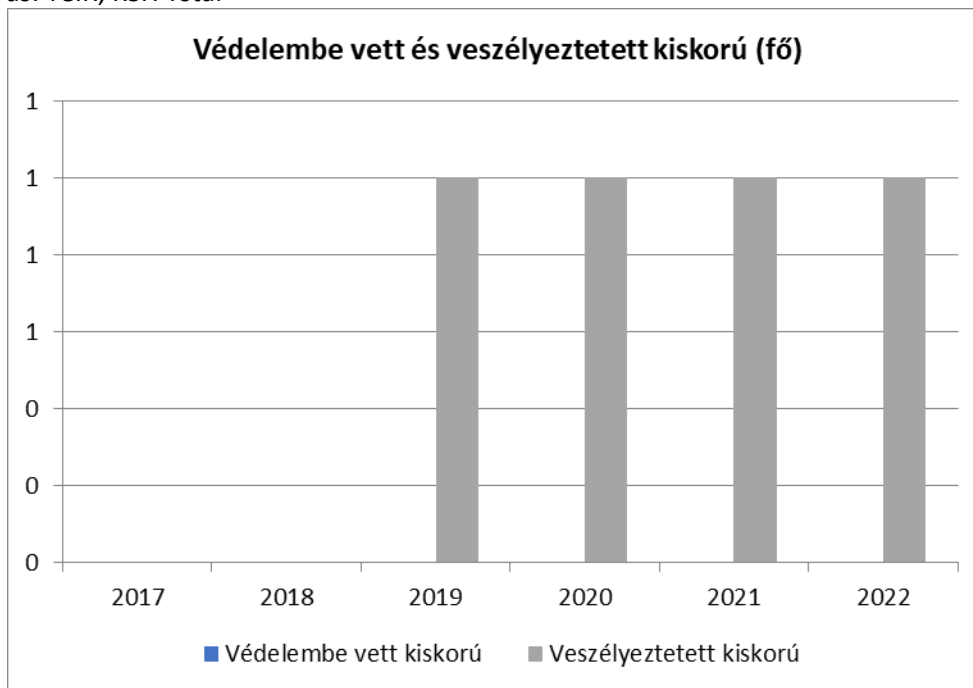
- egészségügyi szolgáltatóktól (házi orvos, gyerekorvos, védőnő, kórház)
- Személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók (családsegítő szolgálat)
- közoktatási intézmények (óvoda, általános és középiskola, Nevelési Tanácsadó)
- rendőrség, ügyészség, bíróság, gyámhivatal, jegyző, állampolgárok stb.

A jól működő jelzőrendszernek köszönhetően az elmúlt években komoly gyermekvédelmi probléma nem fordult elő a településen.

A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékkal élő gyermekek. Az ilyen gyereket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb. Amikor egy családba fogyatékkal élő gyermek születik, a legtöbb esetben nagyon nehéz a szülőknek megbirkózni azzal a tudattal, valamint elfogadni, hogy beteg gyermekük és mindezek mellett a család egész életét, hétköznapjait megváltoztatja.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	0	n.a.
2018	0	n.a.
2019	0	1
2020	0	1
2021	0	1
2022	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Horpács községben az vizsgált években nincs védelembe vett kiskorú gyermek, 2017-2022. években egy veszélyeztetett kiskorú gyermek van a településen.

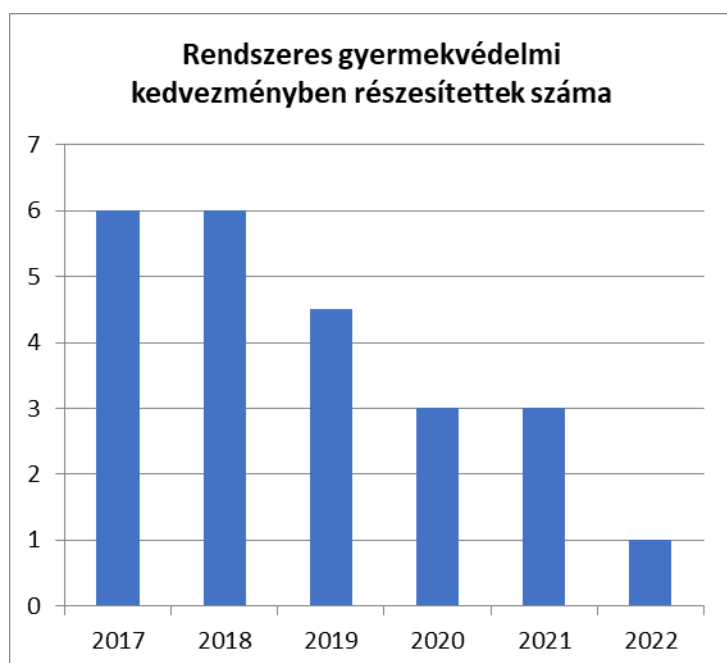
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma

A rászoruló családok gyermekeinek védelmét szolgálja a helyi önkormányzatoknál igényelhető rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: a jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője és a Gyvt.-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre állapít meg. A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. előírásai alapján.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény 100 %-ban központi finanszírozott.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	6
2018	6
2019	5
2020	3
2021	3
2022	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

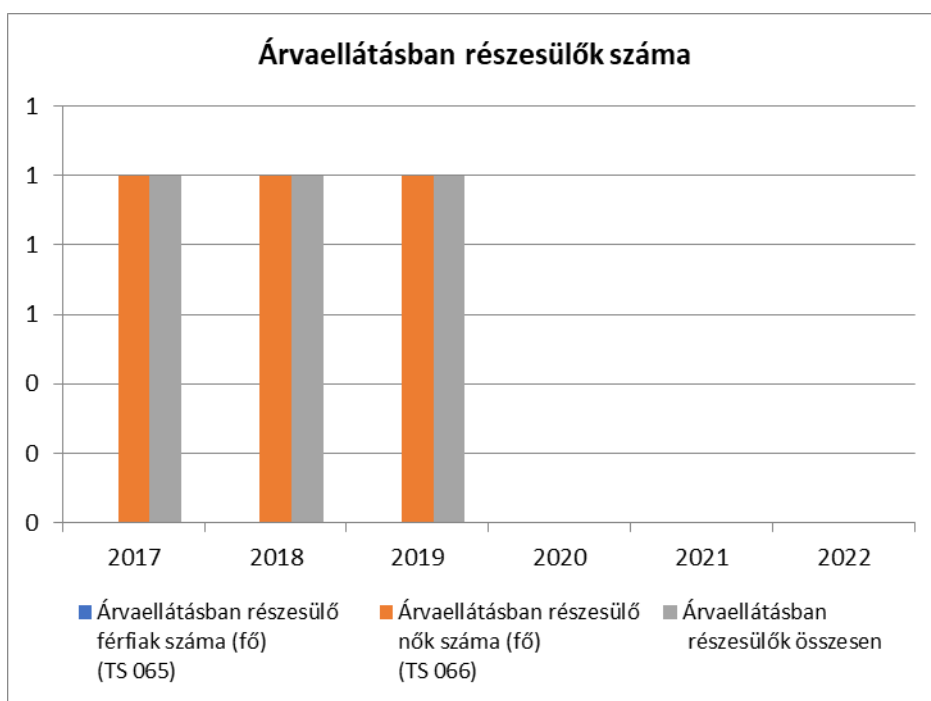
Horpácson a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma folyamatosan csökken a vizsgált időszakban, 2022-ben már csak 1 fő.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Horpács Község Önkormányzata minden évben beiskolázási segínyt ad a nappali tagozatos diákokat nevelő szülőknek.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	0	1	1
2018	0	1	1
2019	0	1	1
2020	0	0	-
2021	0	0	-
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Árvaellátásban részesülő 2019. évig egy fő a településen, azóta nincs.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Nincs adat.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Nem releváns a településen.

- f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyermekek jellemzői.

Nincs adat.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A köznevelési törvény alapján hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akik törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait befejezte.

A gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalatai szerint a veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó.

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Horpácson jelenleg egy védőnői körzet van, amely a szomszéd településhez, Borsosberényhez tartozik. A gyerekek ellátását szakképzettséggel rendelkező védőnő látja el.

A védőnői ellátás fő területei:

- tanácsadásban végzett gondozási tevékenység

- családlátogatások
- oktatási intézményekben végzett védőnői feladatok

A védőnői kompetencia köre egyre szélesebb, az egész család egészségügyi, szociális problémáinak a megoldásában is részt vesz, humán szolgáltatásokat nyújt és tanácsokat ad a felmerülő problémákra.

A védőnő feladata a megelőző ellátás, a prevenció. A védőnői munka zömmel oktató – nevelő-segítő jellegű, alapvető eleme az értelemre, érzelemre hatás, ami feltételezi a megfelelő, mindkét fél számára egyértelmű és érthető kommunikációt. A leghatékonyabb eszköz az egyéni beszélgetés során a meggyőzés. A feladatokat önállóan végzi, szorosan együttműködve az önkormányzat vezetésével, házi orvossal és a gyermekjóléti és családsegítő szolgálat gondozóival. A védőnői tevékenység szakmai felügyeletét a Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve látja el.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.
2022	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Horpácson nincs gyermekorvosi szolgálat, ezért a betegek alapellátását a borsosberényi háziorvosi szolgálat látja el, a szakorvosi ellátás Rétságon és Balassagyarmaton érhető el.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-7 éves korúak speciális ellátási igényeire vonatkozó adatok nem állnak az önkormányzat rendelkezésére.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez, életkörülményeinek javításához. Horpács Község Önkormányzata a gyermekjóléti alapellátásokat az alábbiak szerint biztosítja:

- gyermekjóléti szolgálat
- óvoda (Borsosberény)
- általános iskolai napközi (Nagyoroszi, Patak)

A Nyugat-Nógrád Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat lát el a védőnői szolgálattal együttműködve. A szolgálat feladatai többek között a településen élő gyermekek szociális helyzetének folyamatos figyelemmel kísérése, a gyermekek jogairól, a részükre biztosított támogatásokról való tájékoztatás, az ezekhez való hozzájutás segítése, a védelembe vett gyermek gondozási-nevelési tervének lekészítése, a helyettes szülői hálózat megszervezése, a nevelési-oktatási intézmények gyermekvédelmi feladati ellátásának segítése stb.

A család és gyermekjóléti szolgáltatás kiterjed az önkormányzat közigazgatási területén élő valamennyi gyermekre, illetve családjára. A szolgáltatásnak nagyon fontos és meghatározó szerepe van a település gyermekvédelmi rendszerében. A szolgáltatásnál dolgozó szakemberek elsődleges feladata, hogy a szolgáltatás biztosításában, megvalósításán keresztül segítsék a családokat gyermekeik nevelésében. A településen élő emberek egyforma lehetőséggel vehessék igénybe a különféle szolgáltatásokat. Alapelvei: a gyermek mindenek feletti érdeke, családok segítése és anyagi okokból nem szabad kiemelni gyermeket a családból, különféle ellátásokkal, támogatásokkal kell segíteni a családban történő nevelkedést.

Az önkormányzat a gyermekek napközbeni ellátása keretében a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelést és étkeztetését szervezi meg azok számára, akiknek napközbeni ellátásáról szüleik munkavégzésük, egészségügyi állapotuk vagy egyéb ok miatt nem tudnak gondoskodni. Az ellátás intézményi formái az óvoda, általános iskolai napközi.

A gyermekvédelmi szakellátást biztosító intézmények Nógrád megye több településén működnek. Balassagyarmaton található Reménysugár Gyermekotthonban a gyermekek átmeneti gondozása megoldott, gyermekotthon működik Pásztón, Bátonyterenyén, Szátokon.

2018 szeptemberétől 1 horpácsi gyermek a pásztói Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben kezdte meg általános iskolai tanulmányait. Kollégiumi ellátásban is részesül.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Nincs Iskola, bölcsőde a településen.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma							
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő férőh
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	
2017	0	0	0	0	0	0	
2018	0	0	0	0	0	0	
2019	0	0	0	0	0	0	
2020	0	0	0	0	0	0	
2021	0	0	0	0	0	0	
2022	0	0	0	0	0	0	

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nincs Iskola, bölcsőde a településen.

f) gyermekvédelem;

A gyermekvédelem a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások,

valamint a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben megfogalmazott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekek védelmét a Horpács Önkormányzat pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások keretében biztosítja:

- Pénzbeli és természetbeni ellátások:
 - rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
 - rendkívüli gyermekvédelmi támogatás
- Személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások:
 - gyermekjóléti alapszolgáltatás
 - gyermekek napközbeni ellátása
 - gyermekek átmeneti gondozása

A gyermekvédelemi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések az alábbiak:

- védelembe vétel
- családba fogadás
- ideiglenes hatályú elhelyezés
- átmeneti nevelésbe vétel
- tartós nevelésbe vétel
- nevelési felügyelet elrendelése
- utógondozás elrendelése

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság a gyermekvédelmi rendszer részét képezi. Megmutatja, hogy hány gyermek él olyan családban a településen, ahol az egy főre jutó jövedelem nem éri el a nyugdíj legkisebb összegének 140 %-át, a Gyvt. által meghatározott esetekben, a 130 %-át.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A településen anyaotthon, családok átmeneti otthona nem működik, ezért krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások Nógrád megye két városában vehető igénybe. Anyaotthon Balassagyarmaton, családok átmeneti otthona a megyeszékhelyen, Salgótarjánban működik. Gyermekotthon Szátokon található.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Horpácson élő gyermekek számára korszerű játszótér, illetve sport- és szabadidőpark kínál lehetőséget szabadidejük egészséges és hasznos eltöltéséhez.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A Gyvt. 2016. január 1. napjától hatályos módosításával önálló természetbeni ellátásként került meghatározásra a szünidei gyermekétkeztetés. Az új szabályok szerint a települési önkormányzat szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű (továbbiakban: rászoruló gyermek) részére ingyenesen biztosítja. A szünidei étkezéstről a gyermek

lakóhelye, ennek hiányában a tartózkodás helye szerinti települési önkormányzat jegyzője gondoskodik. A szünidei étkeztetés keretében függetlenül attól, hogy a gyermek intézményi jogviszonnyal rendelkezik-e, a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést biztosítani szükséges az alábbiak szerint:

- a) a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott őszi, téli, tavaszi szünet, valamint ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,
- b) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Nincs ilyen a településen.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nem releváns a településen.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Nincs rendelkezésre álló adat.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Horpács községben óvoda, általános iskola nincs. A településen sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermek nincs, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók óvodai, iskolai ellátása az adott köznevelési intézményben (óvoda: Borsosberény, általános iskola: Nagyoroszi, Patak) biztosított.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	0	0	n.a.
2018	0	0	n.a.
2019	0	0	n.a.
2020	0	0	n.a.
2021	0	0	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	0	n.a.
2018	n.a.	0	n.a.
2019	n.a.	0	n.a.
2020	n.a.	0	n.a.
2021	n.a.	0	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen nincs hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű óvodába, általános iskolába, középiskolába beírtatott gyermek, illetve nincs adatunk erre vonatkozóan.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	1
2021	0	1
2022	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A vizsgált időszakban nagykorúvá vált halmozottan hátrányos helyzetű gyermek csak a 2020., 2021. és 2022. évben volt 1-1 fő.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2018	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2019	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2020	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2021	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzat adatokkal nem rendelkezik.

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Horpács községben élő gyermekek nevelését, oktatását, képzését biztosító intézményekben hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés, szegregáció nincs.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Nincs adat.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	0
2018	n.a.	n.a.	n.a.	0
2019	n.a.	n.a.	n.a.	0
2020	n.a.	n.a.	n.a.	0
2021	n.a.	n.a.	n.a.	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Nincs adat.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A gyermekek, fiatal koruknál fogva befolyásolhatók, könnyen keverednek rossz társaságba, így bűncselekmények (lopás, testi sértés, állatkínzás) elkövetőivé válhatnak.	Pályázatok figyelemmel kísérése, bűnmegelőzési tanácsadások szervezése.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést több jogszabály is tiltja, ezek között is kiemelt szerepet foglal el az Alaptörvény és a Munka Törvénykönyve. Ugyanakkor a nők és a férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenségek természetének, okainak feltárását nem írja elő jogszabály.

A nők esélyegyenlőségének jogi alapvetései, miszerint

- a nők és a férfiak egyenjogúak, egyenlő jogok illetik meg őket minden polgári, politikai, gazdasági, kulturális, szociális jog tekintetében,
- a nőket a férfiakkal egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, a munkafeltételek, szakképzés, előmeneteli lehetőségek terén
- szociális biztonság területén.

A munkaviszonyal, a munka díjazásával kapcsolatban érvényesülnie kell az egyenlő bánásmódnak. A nők esetében figyelemmel kell lenni a védett tulajdonságokra: nem, családi állapot, anyaság és terhesség tekintetében.

A nők aránya hasonló az országos számokhoz. Több idős, egyedülálló nő él a faluban, akiről a hozzátartozók mellett az Önkormányzat is gondoskodik (bevásárlás, orvoshoz szállítás, gyógyszerbeszerzés stb.) Az Önkormányzat valamennyi főállású munkavállalója (3 fő) nő, a két közfoglalkoztatottból egy. Jelenleg nincs munkanélküli nő a faluban.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

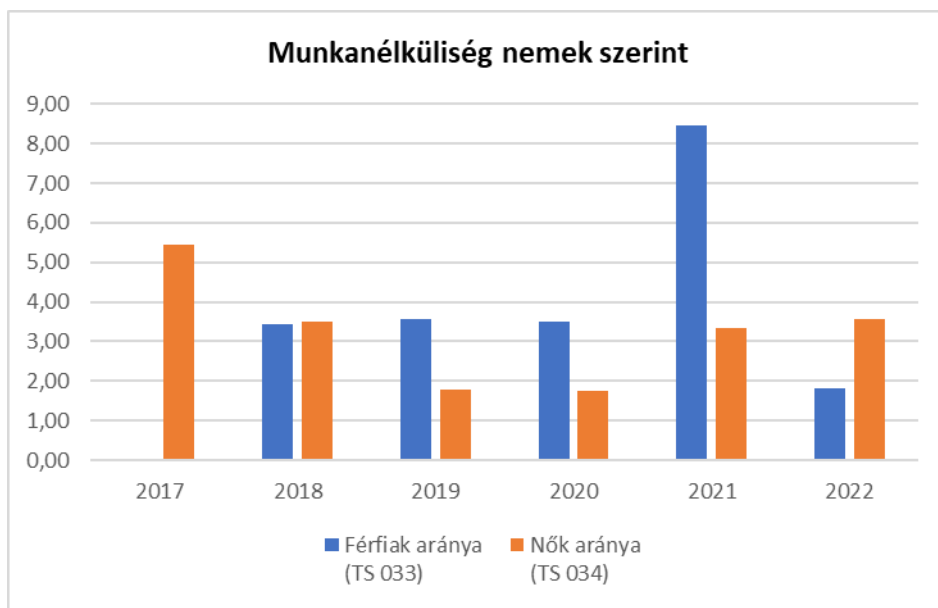
Többek között alapvető befolyásoló tényező a nők foglalkoztatásában, hogy kisgyermekes anyáról van-e szó. A kisgyermekes szülők munkavállalását nehezíti, hogy kevés a részmunkaidős foglalkoztatás és a távmunka, a rugalmas munkaidő alkalmazása. A kisgyermekes anyukák a megnövekedett családi feladatok mellett akkor tudnak nagyobb eséllyel helytállni a munkahelyükön is, ha azok rugalmas lehetőséget tudnak ajánlani számukra addig, amíg kicsi a gyermeke. Ez mind a munkaadótól, mind a munkavállalótól is több odafigyelést igényel.

A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak a 45 év feletti nők a változó képzettségi körülmények, a pályakezdők szakmai tapasztalat hiánya, alacsony iskolai végzettség, a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt. Tapasztalatok szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépés esélyeit.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint
(a 3.2.1. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	0	5,45	2,73%
2018	3,45	3,51	3,48%
2019	3,57	1,79	2,68%
2020	3,51	1,75	2,63%
2021	8,47	3,33	5,90%
2022	1,82	3,57	2,70%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliek nemek szerinti megoszlása változó, a 2022. évben a munkanélküli nők száma körülbelül kétszerese a munkanélküli férfiakénak.

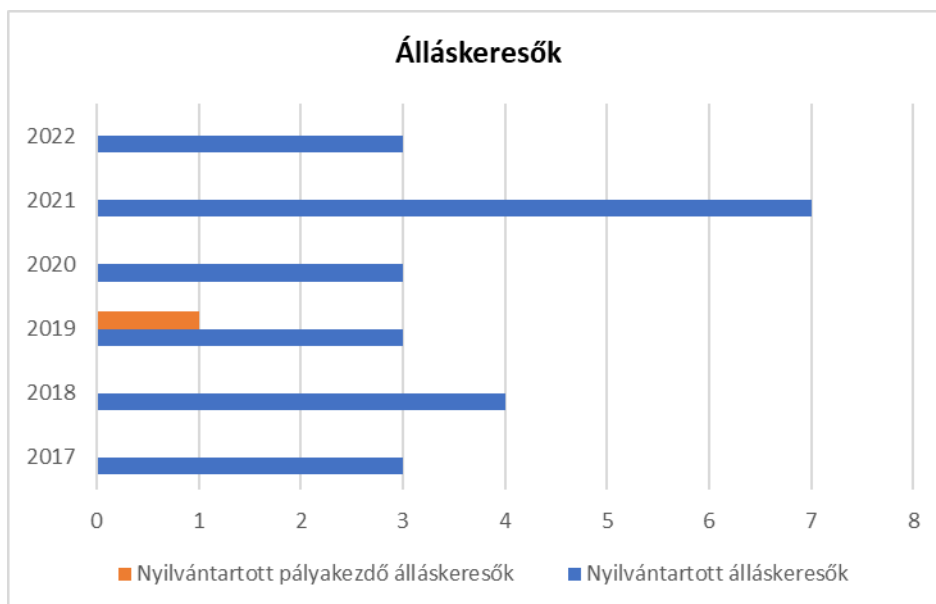
5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	100	100
2018	25	0
2019	33,33	0
2020	33,33	0
2021	28,57	0
2022	33,33	100

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek száma a vizsgált években változó.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	3	0
2018	4	0
2019	3	1
2020	3	0
2021	7	0
2022	3	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők száma változó a vizsgált időszakban, nem pályakezdők.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Horpácson a Nógrád Megyei Kormányhivatal Rétság Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által szervezett foglalkoztatást segítő és képzési programokban elsősorban a munkanélküliek közül a nők szívesebben vesznek részt foglalkoztatást segítő és képzési programokban, mint a férfiak.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkező nők elhelyezkedési esélyei nehezebbek, mint a férfiaké. Ez önmagában is egy olyan tényező, amely rontja az egyén munkavállalási esélyeit. Amennyiben egy munkakörre nő és férfi is jelentkezik, többnyire a férfi munkaerőt választják.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése pl. bérezés területén nehezen vizsgálható jelenség. Településünkön nem releváns.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen oktatási, nevelési intézmény nincs. Óvodáskorú gyermekeket Borsosberénybe, általános iskolás korúakat Nagyorosziba, Borsosberénybe és Patakra írathatják be a szülők.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. A védőnői hálózat hatékony működése szolgálja a gyermekek és az anya védelmét. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már a várandós korban kezdik meg. A családtervezéssel, gyermekvállalással kapcsolatos ismeretek átadása megfelelő. Egy védőnő nem csak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem a kismama lelki és gyakorlati segítése is a feladata. Kapcsolatot tart a házi orvossal, a nevelési-oktatási intézmények vezetőivel, a gyermekjóléti és családsegítő szolgálat családgondozójával.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak számtalan módon megvalósulhat. Leggyakrabban fizikai-, szexuális, érzelmi-, lelki-erőszakként, a bántalmazott személy pénzügyi-, baráti-, családi kapcsolatának korlátozásaként jelentkezhet. A családon belüli erőszakra jellemző módon az alap erőszakos cselekmények bizonyítása, nyilvánosságra kerülése sok esetben nem történik, történhet meg.

A családon belüli, nők ellen irányuló erőszak nem jellemző a településen. Ez nem jelenti azt, hogy esetleg nem fordulhat elő, azonban erre nem mindig derül fény, mert az érintettek nem beszélnek szívesen róla. Ilyen eseményről Horpács Község Önkormányzatához bejelentés/jelzés még nem érkezett.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A településen anyaothton, családok átmeneti otthona nem működik, anyaothton Balassagyarmaton, családok átmeneti otthona a megyeszékhelyen, Salgótarjánban érhető el.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A négy fős képviselő-testület egy tagja nő. Az Aranyalma Nyugdíjasklub és a Kölyökklub vezetője is nő, a Horpácsi Fundus Közalapítvány tisztségviselői között is vannak a szebbik nem képviselői, így elmondható, hogy Horpácson a nők fontos szerepet töltenek be a közéletben.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A sokgyermekes, kisgyermeket nevelő vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, továbbá a 45 év feletti nők különösen hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmodelljében keresendő, mert még ma is sokan azt vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem pedig a munkaerőpiacon. A munkanélküliség aránya körükben magasabb.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedése nehéz főleg gyermekvállalás után, helyzetüket javítani szükséges.	Képzések, tanfolyamok szervezése.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések az irányadók:

A társadalombiztosításról szóló 1997. évi LXXXI. tv. értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

1. saját jogú nyugdíj és
2. hozzátartozói

nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik

1. az öregségi nyugdíj
2. a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás

1. az özvegyi nyugdíj
2. az árvaellátás
3. a szülői nyugdíj
4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások, valamint
5. az özvegyi járadék.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A faluban lakosságarányosan jelentős számú nyugdíjas él. Mindennapjaikat a település vezetése kiemelten kezeli. A falugondnok elsődleges feladata a szépkorúak kéréseinek felmérése, teljesítése. A közösségi programokat úgy szervezzük, hogy minden korosztály számára, így nyugdíjasainknak is szórakozást, aktív pihenést biztosítson. Munkanapokon a falugondnoki szolgálat 6 főnek szállít házhoz szociális ebédet. Több éven át működött az Aranyalma Nyugdíjas Klub, mely tartalmaz programokkal várta a szépszámú tagságot. Sajnos, a Covid alatt és az óta több tagot elvesztett a Klub, jelenleg az újjászervezés tart, melyben az Önkormányzat minden segítséget megad.

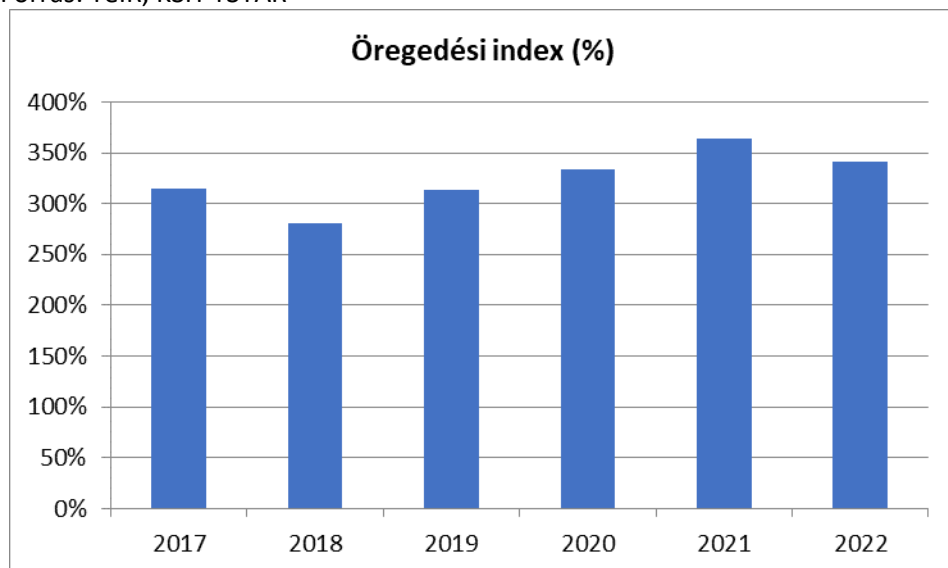
Településünkön több a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nő, mint a férfi. Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előre haladva fokozatosan csökken a házások és növekszik az özvegyek aránya. A nyugdíjasok között igen magas az egyszemélyes háztartások száma. Ezen háztartások nagy részét alacsony nyugdíjjal rendelkező nők alkotják. Az, hogy az idősök hogyan élik meg az évek múlását, az egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom, a helyi közösség nyújtotta életkörülményektől, az időssekkel szemben tanúsított magatartástól.

Az idősök helyzetét nehezíti, hogy a család aktív tagjai távol vannak vagy a megélhetési gondok miatt több, mint nyolc órát dolgoznak, így kevés idő marad az idősök gondozására, a velük való együttlétre, törődésre.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	44	14	314,29%
2018	42	15	280,00%
2019	47	15	313,33%
2020	40	12	333,33%
2021	40	11	363,64%
2022	41	12	341,67%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

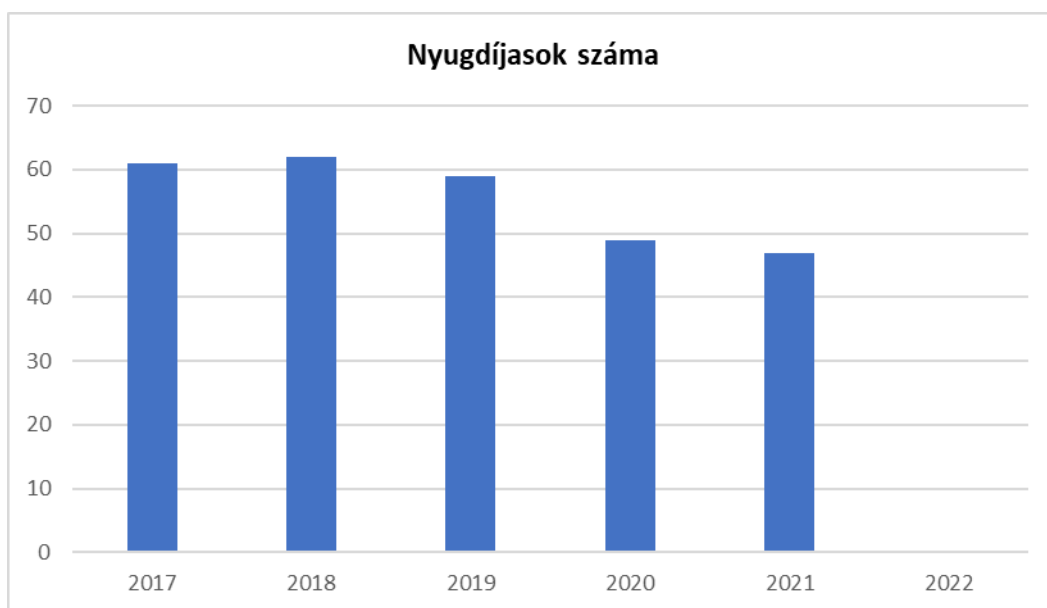

Horpács község lakossága öregedő.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	25	36	61
2018	24	38	62
2019	23	36	59
2020	19	30	49
2021	19	28	47
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az összes nyugdíjas száma lassú csökkenést mutat.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	1	0	20	23	0	5	0
2018	1	0	20	24	0	4	0
2019	0	0	19	24	0	2	0
2020	0	0	15	22	0	1	0
2021	0	0	15	22	0	1	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az öregségi nyugdíjban részesülők nemek szerinti megoszlása nagyjából kiegyenlített.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	3	4	3	3	7	3
41-45 év (TS 042)	Fő	0	0	0	1	0	0
	%	0,00%	0,00%	0,00%	33,33%	0,00%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	0	2	0	0	1	0
	%	0,00%	50,00%	0,00%	0,00%	14,29%	0,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	0	1	0	1	1	1
	%	0,00%	25,00%	0,00%	33,33%	14,29%	33,33%
56-60 év (TS 045)	Fő	0	0	0	0	0	1
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	33,33%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2	1	1	1	1	0
	%	66,67%	25,00%	33,33%	33,33%	14,29%	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A település önkormányzata az idősek és nyugdíjasok részére munkalehetőséget biztosítani nem igazán tud.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A faluban működő eMagyarország Ponton lehetőségük van az idős embereknek a számítógépes alapismeretek elsajátításában.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A foglalkoztatás területén a hátrányos megkülönböztetésre vonatkozóan Horpács Község Önkormányzata nem rendelkezik adatokkal. Azonban az elmondható, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munka-erőpiaci diszkriminációnak, tehát e helyezkednek el és a munkahelyi leépítések előbb elérik őket.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

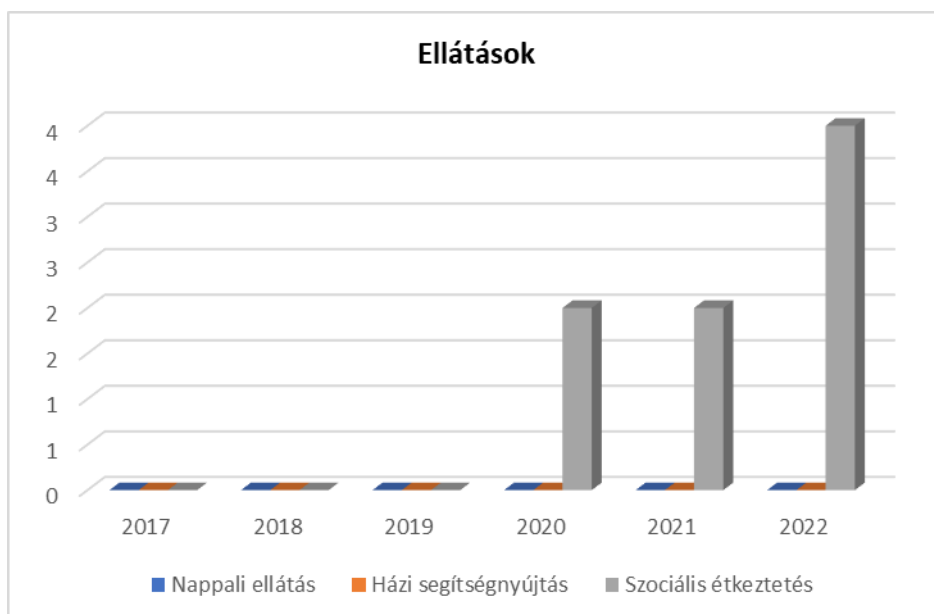
a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	44	0	0	0
2018	42	0	0	0
2019	47	0	0	0
2020	40	0	0	2
2021	40	0	0	2
2022	41	0	0	4

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

Az idősek egészségügyi alapellátását a borsosberényi háziorvosi szolgálat látja el, az egészségügyi szakellátások Rétságon és Balassagyarmaton érhetőek el a Nógrád megyében. Házi segítségnyújtás működik a községben, de jelenleg ezt senki nem veszi igénybe. A településen idősek napközi otthona nincs. Szociális étkeztetést 2020, 2021 és 2022. évben vették először igénybe, az első 2 évben évben 2-2 fő, 2022-ben már 4 fő.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Az Aranyalma Nyugdíjas Klub éves program szerint működik, változatos, tartalmas programokat szervez az idősek számára.

c) idősek informatikai jártassága;

Az eMagyarország Ponton ingyenes számítógép, internet használat áll rendelkezésre, melyek működésében az ott dolgozók szívesen segítenek, megmutatják azok használatát.

d) a generációk közötti programok.

Nincs még kimondottan ilyen program a településen.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A nyugdíjas Klub számos programot szervez, havi rendszerességgel (kirándulások, színházlátogatások, strandolások, környékbeli nyugdíjas szervezetekkel közös programok). A település nyugdíjasai aktívan részt vesznek a községben szervezett programokon (majális, falunap, karácsonyi ünnepség).

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az egészségi állapot miatt romló életminőség időskorban	Szűrővizsgálatok szervezése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, melyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékos emberek és azok családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Településünkön a fogyatékkal élők többsége mozgásszervi fogyatékos, de élnek köztünk vakok és siketnémák is. A fogyatékoság hátterében több tényező bonyolult kölcsönhatása állhat, ilyenek lehetnek például a testi, pszichológiai, szociális vagy örökletes tényezők. A fogyatékkal élők legnagyobb részének egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű rokkantnyugdíj, járadék vagy segély. Egyes esetekben az iskolai végzettségük elmarad az egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket. Ezen ellátások számukra szűkös megélhetést biztosítanak. A tartós egészségügyi problémával, valamint a fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatároltak. Sajnálatos módon az önkormányzat nem tud a megváltozott munkaképességű emberek számára munkalehetőséget biztosítani. Községünk nem rendelkezik sem önkormányzati, sem egyházi sem civil fenntartású intézménnyel, ahol az egészségkárosodott, fogyatékkal élők nappali ellátásban részesülneek.

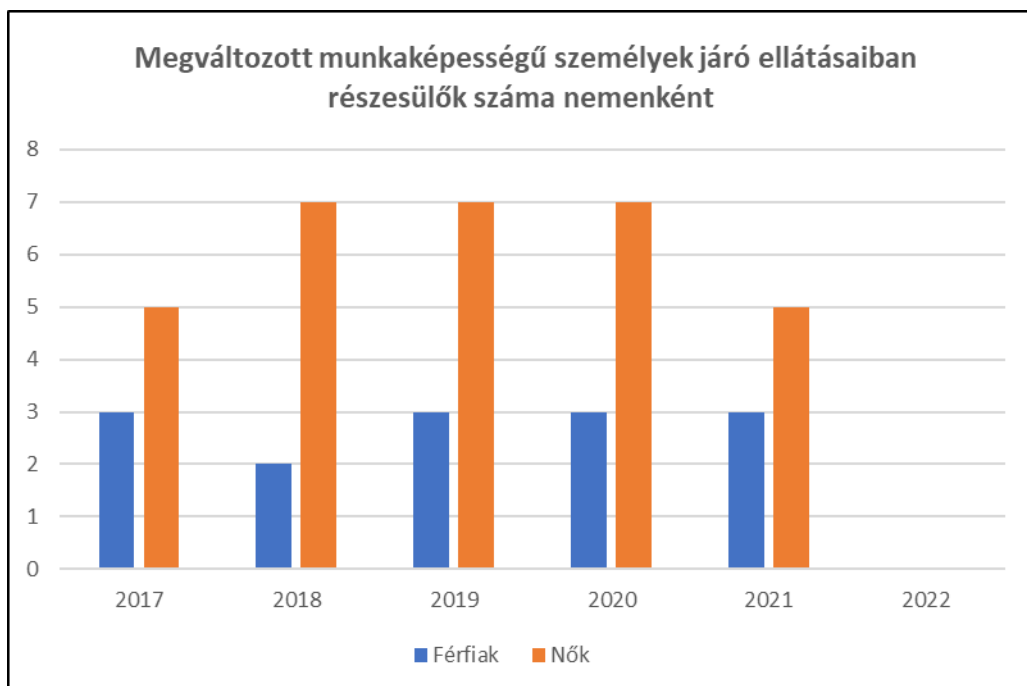
Jelenleg két fő súlyos mozgáskorlátozott él a faluban. Az egyik egy magányos 56 éve férfi, s mivel rokonai Horpácson nincsenek, teljes egészében az Önkormányzat segítségére szorul. A hivatal dolgozói a közmunkásokkal kiegészülve mindenben segítik. Élelmiszer-, gyógyszer-és gyógyszerbeszerzés, tűzifa beszerzés, fűtés, stb.

A másik egy nyugdíjas hölgy, akit egy közeli faluban élő gyermeke rendszeresen látogat. Falugondnokunk rendszeres kapcsolatot ápol a hölgygel, akinek kéréseit maradéktalanul teljesíti.

7.1 A településen fogyatékosággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	3	5	8
2018	2	7	9
2019	3	7	10
2020	3	7	10
2021	3	5	8
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásában több nő részesül, mint férfi.

**7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő
fogyatékkal élők száma**

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személy nincs a településen.

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

Horpács Község Önkormányzata nem foglalkoztat megváltozott munkaképességű, valamint fogyatékkal élő munkavállalót, de erre eddig nem is merült fel igény. Nem jelentkezett közfoglalkoztatásra sem ilyen személy. A Községháza akadálymentesítése megoldott.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A Munkaügyi központtól lehetőség van kérni listát az éppen szabadon lévő üres állásokról a környéken.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Nem releváns a településen.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Horpácson nem elérhetők az önálló életvitelt támogató helyi intézmények, illetve szolgáltatások.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők pénzbeli, természetbeni ellátása a jogosultság alapján történik.

A fogyatékkal élők legnagyobb részének egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű rokkantnyugdíj, járadék vagy segély. A fogyatékkal élők számára az alábbiakban felsorolt ellátási formákat biztosítanak a jogszabályok:

- fogyatékosági támogatás
- rokkantási járadék
- közlekedési kedvezmény
- parkolási igazolvány
- fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított alapellátási formák:
 - ✓ Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, családsegítés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás
 - ✓ Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

Érsekvadkerten működő Kolping Támogató Szolgálat a fogyatékkal élők támogató szolgálatát működteti a térség összes településén, így Horpácson is.

7.3 A közzolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékkal élő embereknek joguk van a számukra is akadálymentes és biztonságos környezethez.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A falubusszal lehetőségük van az arra rászorulóknak eljutni ezekbe az intézményekbe Balassagyarmatra, Rétságra, Vácra illetve Budapestre is.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat tulajdonában lévő épületek csak részben akadálymentesítettek

c) közzolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Részben megoldott.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Nem jellemző a településre, mert munkahelyek nincsenek a településen.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Horpácson a gyalogos forgalom részére járdák nincsenek kiépítve. A sport és szabadidőpark akadálymentesen megközelíthető mindenki számára.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Nincs ilyen.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Nem jellemző.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Nincs ilyen a településen

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A mozogni nehezen tudó emberekhez házi segítségnyújtók járnak, a napi problémákat kezelik.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településen a fogyatékkal élők létszámáról, a fogyatékossgal formájára és mértékére, valamint a felmerülő szükségleteiket illetően pontos adatok nincsenek.	A fogyatékkal élők problémáinak feltárával esélyegyenlőségük minőségi javítása.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Problémák folyamatos nyomon követése	Megoldási lehetőségek keresése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Horpács Község Önkormányzatának, a településen élő fiataloknak és időseknek közös érdeke, hogy még élhetőbbé váljon a jövőben is községünk. A Községben működő civil szervezet, mint az Aranyalma Nyugdíjasklub tagjai mozgósíthatók és szívesen veszik ki részüket a közösségi munkából.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Horpács Község Önkormányzata pénzbeli támogatást nyújt az Aranyalma Nyugdíjasklub és a Kölyöklklub működésének költségeihez.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Nagyoroszi-Horpács Községek Körjegyzősége és Pusztaberki Község Önkormányzati határozatlan időtartamra közös önkormányzati hivatalt hozott létre Nagyoroszi Közös Önkormányzati Hivatal elnevezéssel. A nyugat-Nógrád Család- és gyermekjóléti Szolgálat a rétsági és balassagyarmati térségben végzi feladatát. A Szolgálat központja Nagyorosziban van. A másik terület az idősgondozás, amely házi segítségnyújtás keretében valósul meg a településen.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen nemzetiségi önkormányzat nem működik.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Az Aranyalma Nyugdíjasklub tagjai segítenek olyan városi nagycsaládosoknak, akinek nincsen kertjük, így nem jutnak ahhoz a lehetőséghez, hogy saját kétkezi munkájukkal megtermelt terményből főzzenek, saját termésű, egészségesebb gyümölcsökkel és azokból készült finomságokkal táplálják gyermekeiket.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A helyi vállalkozók szívesen támogatják az önkormányzat szervezte programokat, elsősorban a falunapot.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyi esélyegyenlőségi programot Horpács Község Önkormányzatának képviselő-testülete hagyja jóvá. A Program az önkormányzat honlapján és hirdetőtábláján megtekinthető.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Folyamatos visszacsatolás, kötelező vagy módosítás esetén: a honlap fórumán, kérdőív kitöltésével, a programot tárgyaló képviselő-testület ülésére történő meghívás révén.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Hiányos ismeretek a pénzkezelés és adósság kezelésében.	Együttműködések kialakítása, tanácsadások szakemberek bevonásával.
Gyermekek	A gyermekek, fiatal koruknál fogva befolyásolhatók, könnyen keverednek rossz társaságba, így bűncselekmények (lopás, testi sértés, állatkínzás) elkövetőivé válhatnak.	Pályázatok figyelemmel kísérése, bűnmegelőzési tanácsadások szervezése.
Idősek	Az egészségi állapot miatt romló életminőség időskorban	Szűrővizsgálatok szervezése.
Nők	Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedése nehéz főleg gyermekvállalás után, helyzetüket javítani szükséges.	Képzések, tanfolyamok szervezése.
Fogyatékkal élők	A településen a fogyatékkal élők létszámáról, a fogyatékoság formájára és mértékére, valamint a felmerülő szükségleteiket illetően pontos adatok nincsenek.	A fogyatékkal élők problémáinak feltárással esélyegyenlőségük minőségi javítása.
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	Hiányos ismeretek, alacsony iskolai végzettség.	Képzések, tanácsadások, tanfolyamok.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont faktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Adósságcsapda-pénzgazdálkodási hiányosságok kezelése	Érintett célcsoport, önkormányzat dolgozói, Szociális Szolgáltató Központ, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakemberei, dolgozói
Gyermekek	Bűnmegelőzési előadások tartása a gyermekek és fiatalkorúak körében	Önkormányzat, Civil szervezetek, Rendőrség
Idősek	Szűrőprogramokban való részvétel ösztönzése, tájékoztató előadások	Önkormányzat, házi orvos, védőnő, fogorvos, szűrőbusz üzemeltetők.
Nők	Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedésének javítása oktatásokkal, képzésekkel	Önkormányzat, NMK. Rétság Járási Hivatala Munkaügyi Osztály
Fogyatékkal élők	A fogyatékkal élők esélyegyenlőségének javítása	Önkormányzat, civil szervezet, szociális és gyermekjóléti intézmény, házi orvos, védőnő

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák egyenlő bánásmódban részesülnek. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életszínvonala javuljon. Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek védelmét, egészségét, fejlődését. Folyamatosan odafigyelünk az idősek egészségügyi helyzetére, szociális ellátására. Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenjogúság figyelembevételét. Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők gondozására, beilleszkedésére.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Adósságcsapda-pénzgdálkodási hiányosságok kezelése	Hiányos ismeretek a pénzkezelés és adósság kezelésében.	Öngondoskodás megtanulása.	A családok támogatásáról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény.	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	A településen az életvezetési problémák beazonosítása, célcsoportokkal való együttműködés kialakítása.	Polgármester (a megvalósítás partnerei: Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, Szociális Szolgáltató Központ, közüzemi cégek)	2028. 12. 31. (vasárnap)	Célcsoport feltérképezése és az együttműködés kialakítása.	Pályázati lehetőségek, pénzügyi források, képzések személyi , tárgyi feltételei.	Együttműködés kialakítása, folyamatos kapcsolattartás, segítségnyújtás.	Jelenleg nincs ilyen együttműködés.
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Bűnmegelőzési előadások tartása a gyermekek és a fiatalok körében	A gyermekek, fiataloknál fogva befolyásolhatók, könnyen keverednek rossz társaságba, így bűncselekmények (lopás, testi sértés, állatkínzás) elkövetőivé válhatnak.	Megelőzni, hogy a fiatalok elkövetővé, áldozattá váljanak.	A gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény.	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Pályázatfigyelés, bűnmegelőzési programok szervezése.	Polgármester (közreműködik még: pályázatíró)	2028. 12. 31. (vasárnap)	Bűnügyi statisztikák javulása, bűnelkövetések csökkenése.	Önerő, pályázati források, humán erőforrás a tanácsadáshoz (rendőrök, polgárőrök, önkéntesek), tanácsadásra alkalmas eszközök és helyek.	Folyamatos együttműködés a rendőrséggel, civil szervezetekkel.	Jelenleg nincs ilyen együttműködés.

III. A nők esélyegyenlősége												
1	Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedésének javítása oktatásokkal, képzésekkel	Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedése nehéz főleg a gyermekvállalás után, helyzetüket javítani szükséges.	Képzettség javításával és az átképzésekkel egyre többen, nagyobb eséllyel találjanak munkát.	A foglalkoztatást elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. IV. törvény.	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Pályázatfigyelés, képzések, tanácsadások, elért eredmények vizsgálata.	Polgármester (megvalósítás partnerei: NMK Rétság Járási Hivatala Munkaügyi Osztály)	2028. 12. 31. (vasárnap)	Tanfolyamokon résztvevők száma, OKJ bizonyítványok megszerzése.	Humán erőforrás, szakemberek, pályázati lehetőségek, képzések szervezése.	Folyamatos kapcsolattartás a munkaügyi központtal.	Nyugat Nógrád Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Szűrőprogramokban való részvétel ösztönzése, tájékoztató előadások	Az egészségi állapot miatt romló életminőség idős korban.	Az átlagéletkor növelése, súlyos betegségek megelőzése.	A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény.	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Tájékoztató előadások, szűrőprogramokban való részvétel ösztönzése az idősek körében.	Polgármester (a megvalósítás partnerei: háziorvos, védőnő, fogorvos, szűrőbusz üzemeltetése)	2028. 12. 31. (vasárnap)	Résztvevők száma, betegségek feltárása, hosszabb életkor.	Pályázati források, orvosok, szakemberek, előadásokra alkalmas helyek biztosítása, előadásokon használt eszközök: kivetítők, számítógép	Folyamatos együttműködés az idősek, az önkormányzat és az egészségügyi intézmények között.	Nyugat-Nógrádi Gyermekjóléti és Családsegítő szolgálat
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	A fogyatékkal élők esélyegyenlőségének javítása	A településen a fogyatékkal élők létszámáról, a fogyatékoság formájára és mértékére, valamint a felmerülő szükségleteiket illetően pontos adatok nincsenek.	Az önkormányzat célja a településen fogyatékosággal élők feltérképezése és az esélyegyenlőségük javítása a mindennapi élet során.	A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXIV. törvény.	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Naprakész nyilvántartásuk, a szolgáltatásokkal kapcsolatos igények feltérképezése és a megvalósításukra program kidolgozása.	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Felmérés a célcsoport demográfiai mutatóiról, lakhatási körülményeiről, megélhetési problémáiról, foglalkoztatási lehetőségeiről.	Humán erőforrás, önkéntesek.	Folyamatos tájékoztatás és segítségnyújtás a célcsoporttal. Javuló életkörülmények.	Szociális ellátórendszer.

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

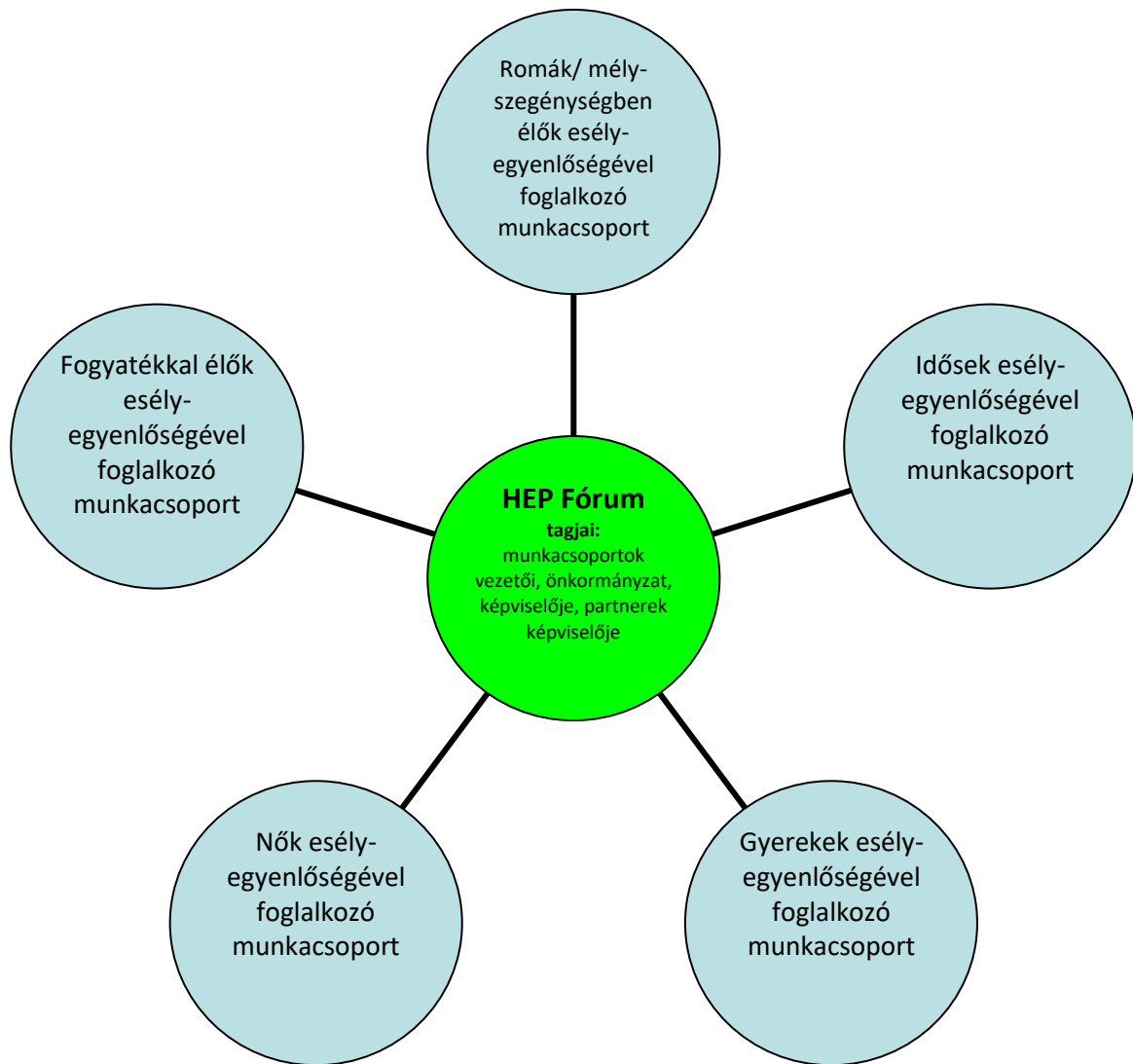
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása

- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségét a programot napirendre tűző képviselő-testületei ülés révén biztosítjuk.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja áll rendelkezésre melynek révén tájékoztatjuk a településen élőket a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel:

- Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
- Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerjék és kövessék a HEP-ben foglaltakat.
- Biztosítja, hogy az önkormányzat, és az intézményvezetők megkapják a HEP végrehajtásához szükséges felkészítést és segítséget.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni.
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.

- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt vagy ennél korábbi időpontban elvégzett felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a beavatkozási terület felelőse bemutatja a képviselő-testületnek az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Horpács község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Horpács község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 33/2023.(12.20.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Horpács, 2023.12.20.

Horpács Község Önkormányzata
2658 Horpács, Kossuth út 12.
Tel.: 35/382-001; Fax: 35/382-001
e-mail: k7289@koznet.hu

K i v o n a t

Horpács Község Önkormányzat Képviselő-testülete

2023. december 20. napján megtartott ülésének 10. számú jegyzőkönyvéből

33/2023. (12.20.) számú Képviselő-testületi határozat

Horpács Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet 2021.06.30-ai módosítása alapján megjelent, Belügyminisztérium által közzétett „Módszertani Útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” című dokumentum alapján elkészített új, 2023-2028. évekre érvényes Helyi Esélyegyenlőségi Programot a határozat melléklete szerint jóváhagyja.

Horpács Község Önkormányzatának Képviselő-testülete ezzel egyidejűleg hatályon kívül helyezi a 42/2018. (12.07.) határozatával elfogadott 2018-2023. évekre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programot.

Határidő: azonnal és folyamatos

Felelős: Molnár Zoltán polgármester

Horpács, 2023. december 21.

Molnár Zoltán
polgármester

A kiadmány hitelül

Kápos Ildikó
jegyző